ฉบับพิเศษ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี บุคคลสำคัญของโลก

วารสารห้องสมุด
T. L. A. BULLETIN

ISSN 0857-0086 ปีที่ 44 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2543

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. 2542 - 2543

1.	ศาสตราจารย์คุณหญิงแม้นมาส	ชวลิต	นายกสมาคม
2.	นางสุวคนธ์	ศิริวงศ์วรวัฒน์	อุปนายกและประธานแผนกวิจัยและพัฒนาคนที่ 1
3.	นางสาวทัศนา	หาญพล	อุปนายกและประธานแผนกวิจัยและพัฒนาคนที่ 2
4.	นางนงลักษณ์	สุวรรณกิจ	เหรัญญิก คนที่ 1
5.	นางสาวเอมอร	ตันเถียร	เหรัญญิก คนที่ 2
6.	นางเอมอร	ศรีนิลทา	นายทะเบียน คนที่ 1
7.	นางสาวสุรีย์	บุหงามงคล	นายทะเบียน คนที่ 2
8.	นางสาวรุ้งทิพย์	ห่อวโนทยาน	ปฏิคม
9.	นางสาวยุพิน	จันทร์เจริญสิน	ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์
10.	นางพิมอัจฉรา	ดิลกคุณานันท์	ประธานแผนกวิชาการ คนที่ 1
11.	นางสาวสุนีย์	นุ้ยจันทร์	ประธานแผนกวิชาการ คนที่ 2
12.	นางสาวกรองกาญจน์	ถนอมพล	ประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 1
13.	นางสาวสีปาน	ทรัพย์ทอง	ประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 2
14.	นางกิ่งแก้ว	อ่วมศรี	ประธานแผนกจัดทำวารสารห้องสมุด
15.	นางกาญจนา	สุคนธมณี	ประธานแผนกจัดพิมพ์
16.	นางประภาวดี	สืบสนธิ์	กรรมการแผนกวิจัยและพัฒนา
17.	นางสาวเกื้อกูล	วิชชจุฑากุล	ประธานแผนกมาตรฐานห้องสมุด
18.	นายเกรียงศักดิ์	สังข์ชัย	ประธานแผนกหาทุน
19.	นางสาวจินดา	จำเริญ	ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์
20.	นางสุภัทรา	วันทายนต์	ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด คนที่ 1
21.	นางศุภมาศ	ณ ถลาง	ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด คนที่ 2
22.	นางเรณู	เปียซื่อ	บรรณารักษ์ คนที่ 1
23.	นางมานะศรี	ยงเจริญ	บรรณารักษ์ คนที่ 2
24.	นางยุพดี	ต่อบุณย์ศุภชัย	เลขานุการ คนที่ 1
25.	นางสาวพูลสุข	ปริวัตรวรวุฒิ	เลขานุการ คนที่ 2

นางวรรัตน์ ศรีน้ำเงิน เลขานุการบริหาร

EXECUTIVE BOARD
OF
THE THAI LIBRARY ASSOCIATION

Under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Mahachakri Sirindhorn 1999-2000

1.	Professor Khunying	Maenmas Chavalit	President
2.	Mrs. Suwakhon	Siriwongwarawat	Vice President and Chairman of Research and Development I
3.	Miss Tassana	Hanpol	Vice President and Chairman of Research and Development II
4.	Mrs. Nonglak	Suwanakit	Treasurer I
5.	Miss Aimorn	Tanthian	Treasurer II
6.	Mrs. Aimorn	Srinilta	Chairman Membership I
7.	Miss Suree	Bungamongkon	Chairman Membership II
8.	Miss Rungtip	Hovanotayan	Chairman of Hospitality
9.	Miss Yupin	Chancharoensin	Chairman of Foreign Relations
10.	Mrs. Pimachara	Dilokkunanand	Chairman of Professional Development and Training I
11.	Miss Sunee	Nuichan	Chairman of Professional Development and Training II
12.	Miss Krongkarn	Thanompol	Chairman of Public Relations I
13.	Miss Seepan	Supthong	Chairman of Public Relations II
14.	Mrs. Kingkaew	Uamsri	Chairman of T.L.A. Bulletin
15.	Mrs. Kanchana	Sukhonthamanee	Chairman of Publication
16.	Mrs. Prapavadee	Suebsonthi	Committee of Research and Development
17.	Miss Kurkul	Witjajutakul	Chairman of Library Standard
18.	Mr. Kriangsak	Sungchai	Chairman of Fund Raising
19.	Miss Chinda	Chumroen	Chairman of Publication Exchange
20.	Mrs. Supatra	Wandayonta	Chairman of Library Supervision I
21.	Mrs. Supamas	Na Thalang	Chairman of Library Supervision II
22.	Mrs. Raenoo	Piasue	Librarian I
23.	Mrs. Manasri	Yongchareon	Librarian II
24.	Mrs. Yupadee	Toboonsupachai	Secretary I
25.	Miss Poonsuk	Pariwatwarawut	Secretary II

Mrs. Vorrarat Srinamngern — Executive Secretary

ประธานชมรมในสังกัด
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประธานชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ
นางสุวคนธ์ ศิริวงศ์วรวัฒน์
Mrs. Suwakhon Siriwongwarawat

ประธานชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี
นางสาวฐิติรัตน์ สุวรรณปราโมทย์
Miss. Titirat Suwanpramote

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน
นายกุลธร เลิศสุริยะกุล
Mr. Kulthorn Lerdsuriyakul

ประธานชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
นางฉวีวรรณ คูหาภินันท์
Mrs. Chaweewan Khuhapinant

ประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ
นางสาวประดิษฐา ศิริพันธ์
Miss. Praditta Siripan

ประธานชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา
นายชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ
Mr. Chatchawan Vongprasert

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
นางวีระวรรณ วรรณโท
Mrs. Weerawan Wanato

ประธานชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ
นางสาวเพ็ญศรี ก๊วยสุวรรณ
Miss. Pensri Guaysuwan

ประธานชมรมห้องสมุดสถาบันเอกชน
นายประเสริฐ ลาภวุฒิพจน์
Mr. Prasert Lapvutipoj

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 คลองจั่น บางกะปิ กทม. 10240 โทร. 734-8022-3 โทรสาร 734-8024

THAI LIBRARY ASSOCIATION
1346 Akarnsongkraw Road 5, Klongchan, Bangkapi, Bangkok 10240 Thailand. Tel. 734-8022-3 Fax 734-8024

วารสารห้องสมุด

วารสารวิชาการรายสามเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ความคิด ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. เผยแพร่ผลการทดลอง การค้นคว้า และการวิจัยของสถาบันที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นสื่อกลางในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สนใจ

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ (มกราคม - มีนาคม, เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน, ตุลาคม - ธันวาคม) ISSN 0857-0086

อัตราค่าสมาชิก

จำหน่ายปลีกฉบับละ 60 บาท สมาชิกรายปี ปีละ 250 บาท ให้เปล่าสำหรับสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ติดต่อขอรับและสมัครเป็นสมาชิกได้ที่ **นางวรรัตน์ ศรีน้ำเงิน** สำนักงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

สมาชิกและผู้สนใจต้องการเผยแพร่ความรู้หรือแสดงความคิดเห็น โปรดส่งเรื่องไปที่ **นางกิ่งแก้ว อ่วมศรี** ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400 โทร. 201-1280, 201-1290 โทรสาร 247-4142

วารสารห้องสมุดยินดีรับบทความจากผู้อ่านทุกท่าน โปรดส่งต้นฉบับพร้อมดิสเก็ตต์

การส่งบทความตีพิมพ์โปรดแจ้งประวัติการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ การงานของผู้เขียน พร้อมทั้งชื่อตัว นามสกุล ชื่อบทความภาษาอังกฤษ บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และสถานที่ทำงาน หรือที่อยู่ที่ติดต่อได้ มีการอ้างอิงตามหลักวิชาการ บทความที่มีภาพประกอบ ขอให้ส่งภาพที่ชัดเจนมาด้วย และโปรดเก็บสำเนาต้นฉบับไว้ คณะผู้จัดทำจะไม่ส่งคืนต้นฉบับให้แก่ผู้เขียน

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับความเห็นของสมาคมฯ และคณะผู้จัดทำ การนำบทความไปตีพิมพ์ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา
คณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

บรรณาธิการบริหาร
กิ่งแก้ว อ่วมศรี

บรรณาธิการประจำฉบับ
กิ่งแก้ว อ่วมศรี

กองบรรณาธิการ
โกมล คงมั่นกตเวที
พรรณดาว รัตชะถาวร
พัชรี ทับทิมเทศ
มัณฑนา เจริญแพทย์
วรนุช มานะวนิชย์
สมปอง อ้นเดช

ออกแบบปก
กิ่งแก้ว อ่วมศรี

บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา
วรรัตน์ ศรีน้ำเงิน

สำนักงาน
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5
คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 734-8022-3 โทรสาร 734-8024

พิมพ์ที่
หจก. พี.เอ็น. การพิมพ์
150-152 ถนนริมคลองประปา
บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
โทร. 587-6453-4 โทรสาร 587-8071

วารสารห้องสมุด
T.L.A. Bulletin ISSN 0857-0086

ปีที่ 44 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
บทบรรณาธิการ กิ่งแก้ว อ่วมศรี	ก
"๑๐๐ ปี สมเด็จย่า" : เพ็ญพระกรุณา เพื่อประชาไทย พ.อ.หญิง อุษณีย์ เกษมสันต์	1
พระมหากรุณา : เพื่อการศึกษาแก่ข้าแผ่นดิน ปัทมาภรณ์ ธรรมทัต	9
พระราชจริยาวัตร พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : จากเรื่องเล่าและข้อคิดที่มีค่า....สำหรับพสกนิกรชาวไทย จินดา จำเริญ ผู้รวบรวม	17
สมาคมห้องสมุดฯ กับการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รศ.สุภัทรา วันทายนต์	27
หอสมุดแห่งชาติ : นิทรรศการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี วันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จุไรศรี ธนะชานันท์	38
บรรณานุกรมเลือกสรรสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กิ่งแก้ว อ่วมศรี , ยุพดี จารุทรัพย์ , ชัยวัฒน์ น่าชม	44
ดรรชนีสารบาญรวม 2 ปี วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543 กิ่งแก้ว อ่วมศรี	53
ดรรชนีชื่อเรื่อง วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543 กิ่งแก้ว อ่วมศรี	61
ดรรชนีชื่อผู้แต่ง วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543 กิ่งแก้ว อ่วมศรี	67
ใบสมัครสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ	74
ใบสมัครสมาชิกวารสารห้องสมุด	76
อัตราโฆษณาในวารสารห้องสมุด	77

T.L.A. Bulletin ISSN 0857-0086

VOLUME 44 NO. 4 OCTOBER - DECEMBER 2000

CONTENTS

page

- **Editorial** — A
  Kingkaew Uamsri
- **"100 Year Her Royal Highness the Princess Mother : Having the Quality of Mercy on Thai People"** — 1
  Col. U-sanee Kasemsuntr
- **...Great Mercy for Education to a Subject of the King** — 9
  Pattamaporn Dhrammathat
- **The Conduct and Fame of Her Royal Highness the Princess Mother : From Telling Stories and Valuable Matters for Consideration... for Thai People** — 17
  Chinda Chumroen Collector
- **Library Association and Library Development of the Border Patrol Police** — 27
  Asst. Prof. Supattra Wontayontr
- **National Library : The Exhibition of 100 Years Looking Like Dying Day of Her Royal Highness the Princess Mother** — 38
  Churaisri Thanachanumt
- **Selected Bibliographies of "Her Royal Highness Somdej Phra Sri Nakarindra Boromarajjonnani, The Princess Mother."** — 44
  Kingkaew Uamsri , Yupadee Jarusup , Chaiwat Nachom
- **Contents Index of T.L.A. Bulletin, volume 43-44, 1999-2000** — 53
  Kingkaew Uamsri
- **Title Index of T.L.A. Bulletin, volume 43-44, 1999-2000** — 61
  Kingkaew Uamsri
- **Author Index of T.L.A. Bulletin, volume 43-44, 1999-2000** — 67
  Kingkaew Uamsri
- **Member Applications of Thai Library Association.** — 74
- **Member Applications of T.L.A. Bulletin.** — 76
- **Advertisement Rates.** — 77

บทบรรณาธิการ

"สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี บุคคลสำคัญของโลก"

วันที่ 21 ตุลาคม 2543 เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพครบรอบ 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยนับเป็นเอนกอนันต์ คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2542 ลงมติเห็นชอบให้รัฐบาลเป็นเจ้าภาพจัดงานเฉลิมฉลอง ในโอกาสครบรอบ 100 ปี วันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตลอดปีพุทธศักราช 2543 เพื่อเฉลิมพระเกียรติ แสดงความจงภักดี และเผยแพร่พระเกียรติคุณให้เป็นที่ประจักษ์สืบไป โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้งานเฉลิมฉลองดังกล่าวอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงพระกรุณารับเป็นองค์ที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ และมีคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ อีก 10 คณะ เช่น ฝ่ายการบำเพ็ญกุศล ฝ่ายจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในประเทศ ฝ่ายจัดงานเฉลิมพระเกียรติในต่างประเทศ ฝ่ายจัดทำดวงตราไปรษณียากร ฝ่ายจัดทำบัตรโทรศัพท์ที่ระลึก ฝ่ายจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึก เป็นต้น

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่องค์การยูเนสโกพิจารณาเฉลิมพระเกียรติให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก มี 8 สาขาดังนี้

- **สาขาให้การศึกษาระดับประถมศึกษาแก่เด็กในท้องถิ่นทุรกันดารและชาวเขา** ที่รู้จักกับในนามของ**โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน** (รายละเอียดปรากฏในบทความภายในเล่ม)
- **สาขาการแพทย์และการสาธารณสุข** สำหรับชาวชนบทในท้องถิ่นทุรกันดาร ได้แก่ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว. ออกปฏิบัติงานเดือนละ 2 ครั้ง และได้เสด็จพระราชดำเนินไปในทุกพื้นที่ที่ พอ.สว. ปฏิบัติงาน
- **การบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของดอยตุง** หรือที่รู้จักกันในนาม**โครงการพัฒนาดอยตุง** เพื่อสนับสนุนคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ให้ดีขึ้น
- **สาขาการอบรมเยาวชนชาวเขาตามหลักสูตรเบ็ดเสร็จ** เพื่อพัฒนาอาชีพและยุติการทำไร่เลื่อนลอย
- **สาขาการพัฒนาผู้นำชาวเขา** เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ชาวเขาโดยทั่วไป และเป็นผู้นำไปสู่ชีวิตที่ดีงามต่อไป
- **สาขาอบรมและพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดาร** เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ได้มากขึ้น

☞ **สาขาการศึกษาจริยธรรมและค่านิยม** โดยทรงเน้นทางด้านที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนชาวไทย

☞ **สาขาการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปและหัตถกรรมชาวเขา** โดยเฉพาะที่ทรงจัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมและผลิตชาวเขาไทย และภายหลังเปลี่ยนเป็น **มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง**

สำหรับกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในต่างประเทศ มี 4 แห่งคือ

1. **ที่องค์การอนามัยโลก นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์** ระหว่างวันที่ **15-19 พฤษภาคม 2543** ซึ่งตรงกับการประชุมสมัชชาโลกสมัยที่ 53 โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานในวันที่ 18 พฤษภาคม 2543 ในงานจะมีการเลี้ยงรับรอง นิทรรศการพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจด้านสาธารณสุข

2. **ที่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส** ระหว่างวันที่ **23-25 พฤษภาคม 2543** ซึ่งตรงกับการประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก สมัยที่ 159 โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานในวันที่ 23 พฤษภาคม 2543 ในงานมีการเลี้ยงรับรอง นิทรรศการพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม นอกจากนั้นในวันที่ 24-25 พฤษภาคม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดนตรีไทยเฉลิมพระเกียรติพร้อมมีการแสดงนาฏศิลป์ไทยด้วย

3. **ที่พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส** ระหว่างวันที่ **27 พฤษภาคม - 5 มิถุนายน 2543** โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานในวันที่ 27 พฤษภาคม 2543 ในงานมีการเลี้ยงรับรอง นิทรรศการพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม การสาธิตวัฒนธรรมและดนตรีไทย

4. **ที่ซิมมอนส์วิทยาลัย นครบอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา** ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เคยเสด็จไปทรงศึกษา ในระหว่างวันที่ **29 กันยายน - 3 ตุลาคม 2543** โดยสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเปิดงานในวันที่ 29 กันยายน 2543

นอกจากนั้นยังมีการจัดพิมพ์หนังสือจัดทำสารคดี ซีดี-รอม และเว็บไซต์เฉลิมพระเกียรติด้วย

ประชาชนชาวไทยทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมงานเฉลิมฉลอง **100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี บุคคลสำคัญของโลก** ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2543 เพื่อเฉลิมพระเกียรติให้ยืนยงคงอยู่ในแผ่นดินไทยและขจรขจายไปทั่วโลก ซึ่งกองบรรณาธิการวารสารห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ขอร่วมน้อมเกล้าฯ แสดงความจงรักภักดี จัดทำวารสารห้องสมุดปีที่ 44 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2543 อันเป็นฉบับที่ตรงกับเดือนพระราชสมภพของพระองค์ท่าน เฉลิมพระเกียรติปรากฏถาวรในสิ่งพิมพ์ทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์เผยแพร่พระเกียรติคุณให้เป็นที่ประจักษ์สืบไป

นางกิ่งแก้ว อ่วมศรี
บรรณาธิการประจำฉบับ

"๑๐๐ ปี สมเด็จย่า" : เพ็ญพระกรุณา เพื่อประชาไทย

พ.อ.หญิง อุษณีย์ เกษมสันต์ ✍

บทความเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในวโรกาสครบรอบ 100 ปีวันคล้ายวันพระราชสมภพในปีพุทธศักราช 2543 พระมหากรุณาธิคุณที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชาวบ้านผู้อาศัยในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร มาตลอดพระชนม์ชีพเป็นที่ประจักษ์แด่ประชาชนชาวไทยและชาวโลกทั่วหล้า ควรที่ประชาชนชาวไทยจักเดินตามรอยพระบาท เพื่อถวายเป็นพระราชสักการะแด่ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของพระองค์

"100 Year Her Royal Highness the Princess Mother : Having the Quality of Mercy on Thai People"

Col. U-sanee Kasemsuntr ✍

This article is to honor Her Royal Highness the Princess Mother on occasion of 100 years looking like dying day in B.E. 2543 (2000). Her mercy giving on peasants villagers who live far away on barrens in all her life is evident to Thai people and other people all over the world. This should be followed by Thai people as the worship of her pure soul.

"๑๐๐ ปี สมเด็จย่า" : เพ็ญพระกรุณา เพื่อประชาไทย

พ.อ.หญิง อุษณีย์ เกษมสันต์ *

"สรวมศรีอาศิรด้วย บทกานท์
สรรเสริญต่อพระวิญญาณ หนึ่งน้อม
สมเด็จย่ารับสักการ ทวยราษฎร์ อัญเชิญนา
ขอพระบารมีห้อม ปกป้องผองไทย

ให้ภัยผองผ่านพ้น แผ่นดิน
คุณธรรมหลั่งริน อีกครั้ง
ความดีประชาถวิล ผดุงมั่น ไว้เฮย
ร่มจักรีอยู่ยั้ง ยิ่งด้วยพระบุญญา"

สำหรับคนไทยแล้ว ความภูมิใจใด ๆ คงเทียบไม่ได้กับการที่ได้มาอยู่ใต้ร่มฉัตรแห่งราชจักรีวงศ์ ที่พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ โดยเฉพาะพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบัน คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชนั้น นอกจากพระองค์จะทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่ออาณาประชาราษฎร์ด้วยพระวิริยะอุตสาหะ โดยมิได้เห็นแก่ความเหนื่อยยากใด ๆ แล้ว พระองค์ยังทรงนำเสด็จพระบรมราชินี พระราชโอรส พระราชธิดา และพระบรมวงศานุวงศ์ เจริญตามรอยพระยุคลบาทด้วย โดยมีสตรีผู้สูงศักดิ์พระองค์หนึ่ง ทรงเสริมช่วยในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจ และคอยให้กำลังพระทัยมาตลอด ซึ่งสุภาพสตรีพระองค์นั้น ก็คือ **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี** ที่ชาวโลกรู้จักในฐานะสมเด็จพระบรมราชชนนีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๘ และรัชกาลที่ ๙ ระหว่างที่พระองค์ทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่นั้น ทรงประกอบคุณงามความดีเป็นอเนกประการ จึงทรงเป็นที่รักเป็นที่เทิดทูนของข้าราชบริพาร ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป รวมทั้งบรรดาชนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่พากันยกย่องให้พระองค์ทรงเป็นดุจ***แม่ฟ้าหลวง*** หรือ *พระแม่หลวงผู้เสด็จจากฟากฟ้า* แต่สำหรับชาวไทยในพื้นราบนั้น พระองค์คือ **สมเด็จย่า**

ทั้ง "แม่ฟ้าหลวง" และ "สมเด็จย่า" พระราชสมัญญาที่ชาวไทยภูเขาและคนไทยพื้นราบได้ถวายแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แสดงให้เห็นถึงความรัก ความเทิดทูน และความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจเพื่อยังความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้กับชาวบ้านผู้

---

* ส่วนผลิตรายการและข่าว ฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก กองบัญชาการกองทัพบก

อยู่อาศัยในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร มาตลอดพระชนม์ชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชาวไทยภูเขา คนยากจนในชนบท คนไม่รู้หนังสือ ผู้ป่วย ผู้ด้อยโอกาส และเด็ก ไม่ว่าจะเสด็จพระราชดำเนินไป ณ ที่ใด ราษฎรทุกคนได้ประจักษ์ถึงความที่ไม่ทรงถือพระองค์ ความไม่ยึดถือในลาภ ยศ สรรเสริญ และการที่ทรงเชื่อมั่นในศักดิ์ศรี และคุณค่าของมนุษย์ โดยมิทรงคำนึงถึงเรื่องของกำเนิด เพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือส่วนประกอบอื่นใด ตลอดจนทรงยึดมั่นในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อย่างแท้จริง งานในพระราชดำริและพระราชอุดมการณ์ของพระองค์ที่ทรงดำเนินมา ตลอดพระชนม์ชีพ เกือบทั้งหมดล้วนได้รับแรงบันดาลพระทัยจากพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมราชชนก รวมทั้งความสนพระทัยในวิชาปรัชญาด้วย การที่ได้ทรงศึกษาศาสตร์แขนงปรัชญา ทำให้สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงมีความสามารถพิเศษในการแยกแยะปัญหา เพราะเหตุนี้พระองค์จึงทรงมีวิธีการคิดค้นและดำเนินพระราชภารกิจหลากหลายจนบรรลุเป้าหมาย ด้วยการประสานโครงการในพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกันหรือที่ประสบความสำเร็จแล้ว เพื่อให้เป็นพลังและประโยชน์สำหรับโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกัน

จากสภาพชีวิตความเป็นอยู่และความขาดแคลนของประชาชนในถิ่นที่ทรงพบเห็น ทำให้พระองค์ทรงเริ่มบำเพ็ญพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ที่มุ่งไปสู่ประชาชนในถิ่นทุรกันดาร มิใช่เพียงเพื่อให้พวกเขาอยู่รอดเท่านั้น แต่เพื่อให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง อันจะช่วยทำให้สภาพความเป็นอยู่ของพวกเขาดีขึ้นด้วย ทั้งด้านการอ่านออกเขียนได้ ด้านสุขภาพอนามัยและบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข การอบรมด้านทักษะการฝึกงานอาชีพ รวมไปถึงโครงการการศึกษานอกระบบที่เกี่ยวกับสุขภาพ โภชนาการ การควบคุมอัตราการเจริญพันธุ์ของประชากร วิทยาการด้านเกษตร สิ่งแวดล้อม ตลอดจนได้พระราชทานข้อคิดและแนวทางด้านธรรมะต่าง ๆ ให้ด้วย โดยทรงเน้นให้เห็นถึงความหมายที่แท้จริงของการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถในการเลือกบำเพ็ญประโยชน์ในเรื่องที่พสกนิกรมีความจำเป็นและต้องการ ประกอบกับทรงพระปรีชาสามารถในการระดมหาทรัพยากร โดยได้รับการการสนับสนุนและความร่วมมืออย่างเต็มที่จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในภาครัฐหรือเอกชน จึงส่งผลให้พระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากตัวอย่างทางด้านการศึกษา กล่าวคือ ในช่วงที่พระองค์เสด็จประพาสหัวเมืองห่างไกลในถิ่นทุรกันดาร พร้อมด้วยตำรวจตระเวนชายแดน นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๐๗ เป็นต้นมา เมื่อทรงพบเห็นสภาพการขาดแคลนโรงเรียนสำหรับเด็ก เนื่องจากในขณะนั้นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับยังไปไม่ถึงดินแดนที่ห่างไกลการคมนาคม และทรงทราบว่าทาง**ตำรวจตระเวนชายแดน** ได้มีบทบาทช่วยทางด้านนี้ ด้วยการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๙๙ แต่โรงเรียนยังขาดความสมบูรณ์ เพราะอุปกรณ์การศึกษาและระดับการเรียนการสอนยังต่ำกว่ามาตรฐานอยู่มาก

ด้วยน้ำพระทัยที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตาต่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส พระองค์จึงทรงรับโรงเรียนเหล่านั้นไว้ในพระราชูปถัมภ์ หลังจากนั้นก็ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ และเงินที่มีผู้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศลแก่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

เขตต่าง ๆ เพื่อนำไปจัดสร้างโรงเรียนเพิ่มเติมในเขตที่ยังไม่มีโรงเรียน นับได้เป็นร้อย ๆ แห่ง โดยพระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในการเปิดโรงเรียนเหล่านั้นทุกแห่ง รวมทั้งได้พระราชทานเสื้อผ้า หนังสือ อุปกรณ์การเรียน และเครื่องเล่นแก่เด็ก ๆ ด้วย นอกจากนั้นยังได้พระราชทานของใช้ต่าง ๆ แก่ผู้ขัดสน และให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้เจ็บป่วยไปในโอกาสเดียวกัน

จากความที่ทรงเอาพระทัยใส่ติดตามการเรียนการสอนของโรงเรียน และทรงช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่โรงเรียนประสบมาโดยตลอด โรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ของพระองค์ จึงเป็นที่รู้จักกันในนาม **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน** ส่งผลให้ในโอกาสฉลองวันนานาชาติแห่งการรู้หนังสือ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้รับรางวัลด้านการรู้หนังสือของสมาคมการอ่านหนังสือระหว่างประเทศ จาก**องค์การยูเนสโก** ความสำเร็จที่ได้รับการยอมรับจนได้รับรางวัลนี้ คือ บทบาทที่โดดเด่นในการให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อช่วยพัฒนาทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการประกอบอาชีพ ที่จำเป็นมากสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะชาวเขา และประชาชนในถิ่นทุรกันดาร

จากข้อมูลในอดีต พบว่ามีการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวมทั้งสิ้น ๖๘๓ โรงเรียน ๙ สาขา ซึ่งมีการพิจารณามอบโอนแล้ว ๔๖๔ โรงเรียน ยุบเลิกไปแล้ว ๕๔ โรงเรียน ส่วนข้อมูลในปัจจุบัน มี**ระดับจัดตั้งเป็นโรงเรียน** ๑๖๗ โรงเรียน ในจำนวนนี้มีโรงเรียนระดับมัธยม ๑ โรงเรียน **ระดับจัดตั้งเป็นโรงเรียนสาขา** ๙ สาขา **ระดับศูนย์การเรียนชุมชน** ๒๒ ศูนย์ **ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน** ๑๕๗ ศูนย์ จำนวนเด็กนักเรียน*ระดับประถมศึกษา* ๒๕,๕๙๘ คน จำนวนเด็ก*ระดับมัธยมต้น* ๓๒๖ คน **ครูตำรวจตระเวนชายแดน** ๑,๕๖๓ คน **ครูพลเรือน** ๓๖ คน **ครูอาสา** ๘ คน และ**ผู้ดูแลเด็ก** ๑๕๓ คน

ปรัชญาที่ทางโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนใช้ คือ สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิผลความมั่นคง โดยในการ**สร้างภูมิปัญญา** นั้น มีการผสมผสาน ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากลเข้าด้วยกัน เพื่อนำไปสู่**การพัฒนาคุณภาพชีวิต** ตามโครงการตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และการมีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน โดยอาศัยกิจกรรมในโครงการตามพระราชดำริที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนรับผิดชอบ ซึ่งมีรูปแบบการพัฒนาในลักษณะการประสานประโยชน์ต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แผนงานหลัก ๔ แผนงาน ได้แก่ แผนงานด้านอาหารโภชนาการและสุขภาพอนามัย แผนงานด้านการศึกษา แผนกงานด้านเศรษฐกิจ และแผนงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อ**สัมฤทธิผลความมั่นคง** ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และการป้องกันประเทศ

การที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สามารถขยายขอบเขตพื้นที่การดำเนินงานเพื่อรณรงค์ต่อสู้กับความไม่รู้หนังสือไปได้ทั่วประเทศ ส่งผลให้องค์การยูเนสโก หรือองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ประกาศมอบ**รางวัลเกียรติยศระหว่างประเทศด้านความรู้หนังสือ**ให้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๒

ปัจจุบัน นับตั้งแต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเจริญพระชนมายุสูงขึ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระเมตตาสานต่อพระราชปณิธานในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยได้พระราชทานโครงการต่าง ๆ ให้ดำเนินการในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมาเป็นลำดับ อาทิ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๑ โครงการฝึกอาชีพ ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๑ โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ โครงการส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ และโครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมจนครบทุกโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อติดตามโครงการที่ได้พระราชทานไว้ และปรากฏว่ามีบางโรงเรียนที่ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมประมาณ ๒ ถึง ๓ ครั้ง

นอกจากด้านการศึกษาแล้ว สมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงจัดให้มีบริการด้านการแพทย์ด้วย โดยมีพระราชดำริว่า การพัฒนาการศึกษาของผู้ด้อยโอกาสและการสาธารณสุขของคนในท้องถิ่นทุรกันดารเปรียบเสมือนเหรียญที่มีสองด้าน พระองค์ทรงแลเห็นความทุกข์ทรมานของประชาชนในถิ่นทุรกันดารที่ขาดการเยียวยารักษาโรคโดยการแพทย์แผนปัจจุบัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้ง **หน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระบรมราชชนนี** ขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๒ หน่วยแพทย์อาสานี้ได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิในปี พุทธศักราช ๒๕๑๗ ในนาม **มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี** ต่อมา มูลนิธิได้ขยายกิจกรรมครอบคลุมงานด้านต่าง ๆ ที่สำคัญถึง ๗ ประเภท รวมถึงงานหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และการให้บริการทางการแพทย์ทางวิทยุเพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนด้านโรคภัยไข้เจ็บแก่ประชาชนด้วย โดยเริ่มให้บริการเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๖ จัดเป็นระบบเครือข่ายการสื่อสารทางอากาศที่ช่วยให้เจ้าหน้าที่ในสถานีอนามัยซึ่งอยู่ห่างไกลและขาดความรู้ความชำนาญด้านการแพทย์ สามารถติดต่อกับสถานีโรงพยาบาลเพื่อปรึกษา ขอคำแนะนำ วิธีรักษาพยาบาล และการวินิจฉัยโรคแก่ผู้ป่วย หากมีกรณีฉุกเฉินเฮลิคอปเตอร์จะนำผู้ป่วยไปส่งยังโรงพยาบาลใกล้เคียง ส่วนผู้ป่วยที่ต้องได้รับการผ่าตัดก็จะนำตัวไปส่งยังโรงพยาบาลในจังหวัด หรือในกรุงเทพมหานคร โดยผู้ป่วยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ในปัจจุบันนี้แพทย์เคลื่อนที่จะออกปฏิบัติงานซ้ำภายในหมู่บ้านเดิม ปีละ ๓ ครั้ง

การขยายบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓ องค์การอนามัยโลกจึงได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย **เหรียญทองสุขภาพดีถ้วนหน้า** แด่สมเด็จพระบรมราชชนนี เป็นพระองค์แรกในประวัติขององค์การอนามัยโลก เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันมีคุณค่าใหญ่หลวงนานัปการ ในการส่งเสริมเป้าหมายทางสังคมด้านสุขภาพอนามัยถ้วนหน้าภายในปี ๒๐๐๐

มิใช่เพียงเท่านั้น หากแต่ยังเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเป็นบุคคลตัวอย่างในด้านพระราชจริยวัตร และพระราชอัธยาศัยที่เพียบพร้อมด้วยจริยธรรมและศีลธรรม และด้วยวิถีทางนี้ที่พระองค์ทรงอบรมอภิบาลพระโอรสและพระธิดา จนทุกพระองค์ทรงงดงามในพระราชจริยวัตร และมีน้ำพระทัยที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม มิใช่เพียงการที่ทรงอบรมอภิบาลพระโอรสและพระธิดาเท่านั้น หากแต่ยังทรงเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษาด้านจริยธรรมและปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามแก่เด็ก ๆ และเยาวชนทั่วไปด้วย และเพื่อให้เกิดผลในทางที่เป็นรูปธรรมจึงโปรดให้บูรณาการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการอบรมและการศึกษาต่าง ๆ ที่อยู่ในพระราชูปถัมภ์โดยการสอดแทรกไว้ในการเรียนการสอนวิชาการต่าง ๆ นอกจากนั้น ด้วยพระราชศรัทธาอย่างลึกซึ้งในความเป็นพุทธศาสนิกชน พระองค์จึงทรงปฏิบัติพระราชภารกิจด้านส่งเสริมการเผยแพร่ธรรมะทางวิทยุแก่ประชาชนโดยทั่วไปด้วย โดยทรงจัดให้มีโครงการเผยแพร่ธรรมะทุกเช้าวันอาทิตย์ประมาณครึ่งชั่วโมง รวมทั้งทรงกำหนดรูปแบบในการพิมพ์หนังสือธรรมะภาษาไทย และภาษาอังกฤษเรื่อง**พระพุทธเจ้าทรงสอนอะไร?** ของสมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ออกเผยแผ่อย่างแพร่หลาย

พระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญมั่นอยู่ในแนวพระราชปณิธานในการส่งเสริมคุณค่าของความเป็นมนุษย์ในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้พ้นทุกข์และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประชาชนในท้องถิ่นห่างไกลความเจริญจึงเป็นเป้าหมายหลัก ด้วยทรงพิจารณาเห็นว่าหากผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้ได้มีพัฒนาการที่ดี ก็จะไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมที่เขาอยู่อาศัย ทั้งจะเป็นประชากรคุณภาพที่จะเป็นพลังผลิตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศต่อไปด้วย

โครงการแรกสามารถดำเนินการได้ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๖ มีชื่อโครงการว่า **โครงการอบรมเยาวชนตามหลักสูตรเบ็ดเสร็จ** ๘ เดือน ซึ่งเน้นที่การอบรมระยะสั้นเพื่อฝึกทักษะให้กับเยาวชน มี**มูลนิธิส่งเสริมผลิตผลชาวเขาในพระราชูปถัมภ์** ที่ตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ เป็นผู้ดำเนินโครงการ แต่ละครั้งที่มีการอบรมเยาวชนชาวเขาประมาณ ๒๐ คน อายุระหว่าง ๑๒ ถึง ๒๐ จะได้รับคัดเลือกให้มาพักอยู่ ณ ที่ทำการของมูลนิธิที่จังหวัดเชียงราย โครงการนี้นอกจากจะสอนให้อ่านได้เขียนเป็นแล้ว ยังเน้นการอบรมเกี่ยวกับทัศนคติในการทำงาน ซึ่งหมายรวมถึงการร่วมมือกัน การมุ่งผลงานที่ได้รับมอบหมาย การช่วยตัวเอง รวมทั้งการอบรมทักษะเกี่ยวกับเลขคณิตเบื้องต้น การบัญชีอย่างง่าย ๆ การค้าขาย การจัดระบบเศรษฐกิจในครัวเรือน สุขศึกษาและการวางแผนครอบครัวด้วย

การดำเนินงานที่ผ่านมา โครงการนี้สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ที่จะให้เยาวชนแต่ละกลุ่มช่วยตัวเองได้ ทำงานได้ดีขึ้น รักที่จะศึกษาเล่าเรียนต่อไป ทั้งสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กว้างขวางขึ้น สำหรับเงินสนับสนุนโครงการนี้ได้มาจากพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี รวมทั้งเงินทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายจากองค์กร CIDA และกลุ่มสตรีนิวซีแลนด์ในประเทศไทย

ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๒๒ ได้มีการปรับปรุงโครงการอบรมเยาวชนชาวเขาตามหลักสูตรเบ็ดเสร็จให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และใช้ชื่อว่า **โครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนชาวเขา** เพื่อให้การสนับสนุน

แก่เยาวชนชาวเขาที่มีสติปัญญาดี มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๐ ปี และเรียนจบชั้นประถมศึกษาแล้ว โครงการนี้ได้รับทุนในการดำเนินการจากพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และ USAID เยาวชนชาวเขาดังกล่าวนี้ได้รับเลือกประมาณปีละ ๒๐ คน ให้มาพักอยู่ ณ ที่ทำการของ**มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย** เพื่อมาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในระดับการศึกษาทั่วไปและวิชาชีพ โดยทางมูลนิธิจะจัดส่งให้ไปเรียนตามวิทยาลัยต่าง ๆ

ทุกโครงการที่จัดดำเนินงาน จะให้การอบรมในเรื่องการส่งเสริมค่านิยมของความเป็นมนุษย์และความเป็นพลเมืองดี ตลอดจนทัศนคติที่มนุษย์พึงมีในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติการงานอย่างมีศักดิ์ศรี เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนให้เต็มที่ อันจะเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนเอง ให้สามารถตัดสินใจด้วยตัวเองได้อย่างถูกต้อง และเพื่อให้สามารถเข้ารับการศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น

ล่วงมาถึงปีพุทธศักราช ๒๕๒๙ โครงการผู้นำเยาวชนชาวเขาได้รับการขยายให้กว้างขวางขึ้น และได้เปลี่ยนชื่อเป็น **โครงการอบรมและพัฒนาเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร** โดยการอบรมยังคงมีลักษณะเช่นเดิม ทั้งในแง่ปรัชญาและลักษณะของการอบรม เพียงแต่ได้ขยายโครงการเพื่อเพิ่มการช่วยเหลือแก่เยาวชนชาวเขา และเยาวชนในถิ่นทุรกันดารแหล่งอื่น ๆ ใน ๘ จังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งปรากฏว่ามีเยาวชนกว่า ๘๐๐ คน ทั้งที่เป็นชาวเขาและที่เป็นเยาวชนในถิ่นทุรกันดารอื่น ๆ ได้รับการอบรมจากโครงการนี้ ในปัจจุบันเยาวชนเหล่านี้ได้เข้าทำงานในสาขาต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งจำนวนไม่น้อยที่กลับเข้าสู่ภูมิลำเนาเดิม และมีส่วนช่วยงานพัฒนาชุมชนของตนสืบมา

งานอีกลักษณะหนึ่งที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงให้การสนับสนุนชาวเขา คือ **ผลผลิตทางศิลปหัตถกรรม** ด้วยทรงตระหนักดีว่ารายได้ของพวกชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่ได้รับจากกสิกรรมนั้นไม่เพียงพอที่จะทดแทนรายได้ที่เคยได้รับจากการปลูกฝิ่น ดังนั้น เพื่อมิให้ชาวเขาหันกลับไปปลูกพืชเสพติดอีก จึงโปรดให้สนับสนุนผลผลิตทางศิลปหัตถกรรมของชาวเขา โดยให้ทำการปรับปรุงเนื้องานให้มีคุณภาพได้ระดับมาตรฐานพร้อมกับช่วยซื้องานคุณภาพเหล่านั้นไว้ และจัดด้านการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ด้วย ซึ่งผลที่ได้รับ จากการสนับสนุนด้านนี้ นอกจากจะช่วยลดจำนวนคนปลูกพืชเสพติดและช่วยให้ชาวเขามีรายได้เพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการช่วยอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาวเขาไว้ได้ด้วย

มูลนิธิผลผลิตชาวเขาไทย ที่ตั้งขึ้น เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ มีวัตถุประสงค์ในการให้การสนับสนุนแก่ชาวเขาทางด้านศิลปหัตถกรรมโดยตรง โดยในระยะแรก มีมูลนิธิได้เริ่มงานในพื้นที่จังหวัดเชียงรายก่อนแล้วจึงขยายไปสู่จังหวัดเชียงใหม่ พะเยา และแม่ฮ่องสอน จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โครงการของมูลนิธิผลผลิตชาวเขาไทย ประสบความสำเร็จอย่างมาก กล่าวคือ ความต้องการของตลาดมีมากขึ้น จนผลผลิตทางหัตถกรรมของชาวเขาโดยรวมมีไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการดังกล่าว

หลังจากประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมการผลิตงานด้านศิลปหัตถกรรม ทางมูลนิธิได้หันมามุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและปัญหาความยากจนในชนบท โดยวัตถุประสงค์สำคัญมิใช่เพียงการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ยังดำรงอยู่ในพื้นที่เท่านั้น หากแต่ได้ขยาย

ขอบข่ายไปถึงมรดกวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ทางภาคเหนือตอนบนด้วย และเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงได้เปลี่ยนชื่อมูลนิธิเป็น **มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี** มูลนิธินี้ ยังคงดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้

พื้นที่ดอยตุง เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีพระราชดำริให้บูรณาการฟื้นฟูและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมกันไปกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนชาวเขาที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยมีมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นผู้ดูแลโครงการ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐบาล ตลอดจนองค์กรเอกชนจำนวนมาก โดยเฉพาะมูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นที่น่ายินดีว่า แม้ดอยตุงจะครอบคลุมพื้นที่บนภูเขาประมาณ ๑๕๐ ตารางกิโลเมตร ในจังหวัดเชียงราย ทางภาคเหนือของประเทศไทย รวมไปถึงบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อันเป็นเหตุให้ที่ดอยตุงมีปัญหาสลับซับซ้อน ทั้งในเรื่องของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ และการทำมาหากินของพวกเขา ตลอดจน ความยากจน การผลิตฝิ่น การติดฝิ่น และปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม เป็นต้น แต่ด้วยพระบารมี ปัญหาต่าง ๆ ก็สามารถแก้ไขให้คลี่คลายลงได้ อาทิ ทรงแก้ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าด้วยการส่งเสริมการปลูกป่า และทรงหาวิธีการที่จะให้ประชาชนและป่าอยู่ร่วมกันหลังการคืนสภาพป่าให้เหมือนสภาพป่าตามธรรมชาติ ทรงสนับสนุนให้ปรับปรุงสภาพสังคมและเศรษฐกิจของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตโครงการพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้ดอยตุงเป็นศูนย์กลางของยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือของประเทศไทย รวมไปถึงการเสริมสร้างความมั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชนในภูมิภาค และท้ายที่สุดยังได้ขยายผลแห่งความสำเร็จจากพื้นที่ดอยตุง โดยการนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาในเขตอื่น ๆ ที่เผชิญปัญหาในลักษณะใกล้เคียงกันด้วย

พระราชกรณียกิจอันแผ่ไพศาลที่เอื้อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยไม่เลือกชั้น วรรณะ โดยเฉพาะต่อผู้ที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลความเจริญไม่ว่าจะเป็นชาวเขาหรือชาวบ้านผู้ด้อยโอกาส ได้สร้างความตระหนักสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณแก่ปวงชนชาวไทยเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้

ควรที่ประชาชนชาวไทยจักเดินตามรอยพระบาท เพื่อถวายเป็นพระราชสักการะแด่ดวงพระวิญญาณอันบริสุทธิ์ของพระองค์ ในวาระที่วันพระราชสมภพครบ ๑๐๐ ปี เวียนมา ถึงในปีพุทธศักราช ๒๕๔๓ นี้

...พระมหากรุณา : เพื่อการศึกษาแก่ข้าแผ่นดิน

ปัทมาภรณ์ ธรรมทัต

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงทุ่มเทให้กับพสกนิกรชาวไทยในด้านการศึกษาโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง โดยเฉพาะทรงเน้นให้ความสนพระทัยในการให้การศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสในท้องถิ่นทุรกันดาร ทั้งชาวเขาและชาวพื้นราบ ไม่ว่าเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย และการศึกษาเพื่อชาวเกาะ ล้วนเกิดขึ้นจากพระราชหฤทัยในอันที่จะบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้านการศึกษาแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตราบจนทุกวันนี้

...Great Mercy for Education to a Subject of the King

Pattamaporn Dhrammathat

The education dedication of Her Royal Highness the Princess Mother to all Thai people (without bias), especially education opportunity to remote areas of the country to hillsmen and townmen, schools of the Border Patrol Police, Thai Hillmen Product Promotion Foundation, and islanders come from her heart to education to Thai people.

...พระมหากรุณา
เพื่อการศึกษาแก่ข้าแผ่นดิน

ปัทมาภรณ์ ธรรมทัต *

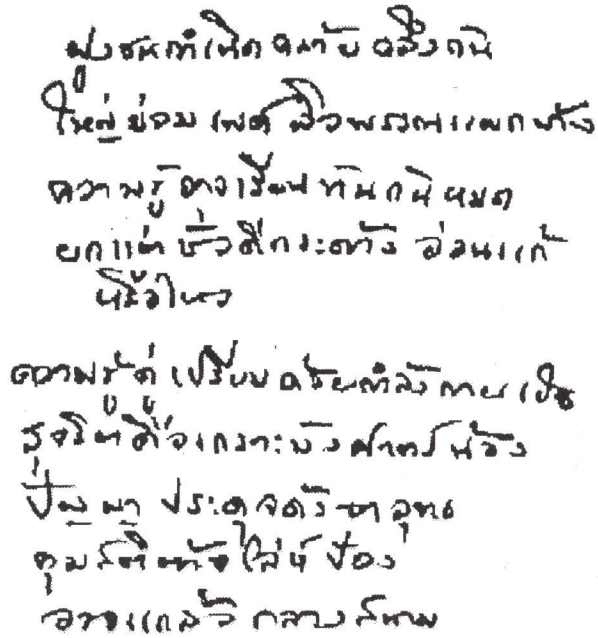

พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ลายพระหัตถ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จากลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงเขียนใส่กระดาษและพระราชทานโคลงสุภาษิต 2 บทนี้ ให้แก่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยทรงเล่าเพิ่มเติมถึงความประทับใจในโคลงนี้ว่า เมื่อครั้งสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงสมเด็จสวรรคต ขณะนั้นพระองค์มีพระชนมายุเพียง 10 ปีเท่านั้น โรงเรียนได้นำนักเรียนไปถวายบังคมพระบรมศพ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท และมีการแจกโคลงสุภาษิต 2 บทนี้ กาลเวลาผ่านล่วงเลยไป แต่พระองค์ยังทรงสามารถท่องจำโคลงสุภาษิตนี้ได้เป็นอย่างดี จึงเป็นที่ประจักษ์ว่า เรื่องของความรู้เป็นเรื่องติดตรึงอยู่ในพระราชหฤทัยของพระองค์ การสร้างเสริมและสนับสนุนให้คนมีความรู้ จึงเป็นความตั้งพระทัยของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ทรงทุ่มเทให้กับพสกนิกรชาวไทยอย่างไม่เลือกที่รักมักที่ชัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงให้ความสนพระทัยในการให้การศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสในท้องถิ่นทุรกันดารทั้งบรรดาชาวเขาและชาวพื้นราบ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงตั้งพระราชหฤทัยมั่น ในอันที่จะบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา เพื่อพสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด พระองค์ได้ทรงมีพระราชดำริริเริ่ม และทรงพระราชูปถัมภ์ด้านการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสในท้องถิ่นทุรกันดารให้จำเริญวัฒนามากขึ้นกว่าเดิมหลายเท่า ทั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย และการศึกษาเพื่อชาวเกาะ น้ำพระราชหฤทัยของพระองค์ทรงเผื่อแผ่เป็นร่มพระบารมีอันอบอุ่นแก่ลูกหลานไทยทุกผู้มิเว้นวาง

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

"แม่ฟ้าหลวง" เป็นอีกคำหนึ่งที่ผู้คนรับรู้ตรงกันว่า หมายถึง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี คำนี้เริ่มใช้กันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2510 แต่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งในหมู่ชาวพื้นราบและชาวเขา หลังจากการจัดงานไหว้สาแม่ฟ้าหลวงใน พ.ศ. 2527 สายสัมพันธ์ระหว่างสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ กับบรรดาชาวเขาได้เริ่มขึ้นใน พ.ศ. 2507 เป็นต้นมา จากการที่พระองค์ท่านเสด็จประพาสหัวเมืองต่าง ๆ เพื่อทรงเยี่ยมตำรวจตระเวนชายแดนและประชาชน ทรงพบเห็นสภาพขาดแคลนโรงเรียนสำหรับเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และทราบถึงโครงการจัดตั้งโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมของตำรวจตระเวนชายแดน ด้วยน้ำพระราชฤหทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตาต่อเยาวชนผู้ด้อยโอกาสเหล่านั้น พระองค์จึงทรงรับโครงการโรงเรียนดังกล่าวไว้ในพระราชูปถัมภ์ และได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ รวมทั้งเงินที่มีผู้ทูลเกล้าถวายฯ โดยเสด็จพระราชกุศลแก่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขตต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อนำไปจัดสร้างโรงเรียน รวมทั้งได้ทรงชักชวนผู้ที่มีฐานะดีให้ช่วยในการสนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียนอีกด้วย พระองค์ทรงทราบดีว่า ความ

เสด็จฯ เปิดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน "บ้านสมเด็จเจ้าพระยาอุปถัมภ์"

ไม่รู้จากการขาดโอกาสทางด้านการศึกษา เป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และเคยมีรับสั่งกับ "องคต" ผู้สื่อสารพิเศษประจำประเทศสวิตเซอร์แลนด์ของวารสาร ***วงวรรณคดี*** ในตอนหนึ่งถึงการเอาใจใส่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนว่า

...เด็กหรือเยาวชนนั้นเปรียบเหมือนต้นไม้ที่ต้องเอาใจใส่รดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ย และเด็ดใบที่ไม่ดีออก จึงเติบโตขึ้นมาอย่างมีคุณภาพ...

นับเนื่องจากพระราชูปถัมภ์และความสนพระราชหฤทัยของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่มีต่อโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม หรือที่เรียกกันว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น ทำให้มีเงินทุนในการสร้างโรงเรียนเพิ่มขึ้น พระบุญญาบารมีที่ปกแผ่พสกนิกรทุกหมู่เหล่าเกื้อหนุนให้โครงการนี้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จนสามารถจัดตั้งโรงเรียนพระราชทานได้เป็นจำนวน 199 โรง กระจายอยู่ตามจังหวัดชายแดนต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น จ.หนองคาย จ.แม่ฮ่องสอน จ.พะเยา จ.เชียงราย จ.อุดรธานี จ.สระแก้ว จ.นครศรีธรรมราช จ.สุรินทร์ จ.เชียงใหม่ เป็นต้น

โรงเรียนพระราชทานเหล่านี้ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงกำหนดให้สร้างอาคารเรียนตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อแต่ละแห่งสร้างเสร็จ พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดโรงเรียนพระราชทานเหล่านี้ด้วยพระองค์เองทุกแห่ง และทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ติดตามการเรียนการสอนของโรงเรียนเหล่านี้อยู่เสมอ ทำให้ทรงทราบถึงปัญหาที่นักเรียนมักไม่รู้ว่าโรงเรียนและชุมชนของตนเองนั้นตั้งอยู่ส่วนใดของประเทศไทย จึงทรงแก้ไขเรื่องด้วยการพระราชทานแผนที่ขนาดใหญ่ ที่กรมแผนที่จัดพิมพ์ถวาย และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จัดทำแผนที่ประเทศไทยขนาดใหญ่ที่กรมแผนที่จัดพิมพ์ถวาย และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จัดทำแผนที่ประเทศไทยขนาดใหญ่ต่อประดิษฐ์เป็นภาพต่อ (Jigsaw) ตัดแบ่งตามจังหวัดต่าง ๆ ออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามจังหวัดชายแดน พร้อมทั้งมีหมุดติดไว้ที่ส่วนนั้น ๆ สามารถดึงออกมาได้ พระราชดำริเกี่ยวกับการทำแผนที่เป็นภาพต่อนี้ สะท้อนให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการทำสิ่งยากให้เป็นสิ่งง่าย และทำสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ แผนที่พระราชทานจากพระราชดำริ ทำให้นักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทราบว่า ตนเป็นคนไทย มีถิ่นฐานอยู่ส่วนไหนของประเทศไทย การเรียนรู้จึงเป็นสร้างสำนึกของความเป็นไทยให้กับนักเรียนเหล่านั้น

พระเมตตาคุณ พระกรุณาธิคุณ และพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทำให้โครงการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขยายตัวอย่างรวดเร็ว และเจริญขึ้นตามลำดับ โรงเรียนเหล่านี้มีส่วนสำคัญยิ่งในการช่วยแก้ปัญหา ความไม่รู้หนังสือของเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร ความสำเร็จในการต่อสู้นี้เป็นที่ประจักษ์ชัด และได้รับการยอมรับในระดับนานาประเทศ ในวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2532 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้รับรางวัลด้านการรู้หนังสือของสมาคมการอ่านระหว่างประเทศ จาก องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNESCO และยังกำหนดให้วันดังกล่าวเป็นวันระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ (International Literacy Day) ของทุกปีอีกด้วย นับเป็นเกียรติประวัติอันน่าภูมิใจยิ่ง

เสด็จฯ โดย ฮ.จากเขื่อนลำพระเพลิง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ไปทรงเยี่ยมราษฎร บ้านหนองแคราย ต.โคกกระชาย อ.ครบุรี จ.นครราชสีมา แล้วทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. ทอดพระเนตรเด็กนักเรียนเดินเกมส์เสริมทักษะ

การศึกษาเพื่อชาวเขา

ในช่วงปี พ.ศ. 2507 ถึง พ.ศ. 2514 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้พระราชทานความช่วยเหลือแก่พวกชาวเขาผ่านโครงการอื่น ๆ ที่ทรงดำเนินการอยู่ แต่ยังมิได้ทรงมีแผนงานหรือโครงการใดเพื่อช่วยช่วยเหลือชาวเขาโดยตรง ความช่วยเหลือชาวเขาในลักษณะแผนงานหรือโครงการจึงเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2515 เมื่อมีการก่อตั้งมูลนิธิชาวเขาไทยในพระอุปถัมภ์ของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งต่อมาได้ทรงปรับเปลี่ยนชื่อเป็น มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทยในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า The Thai Hill Crafts Foundation Under The Patronage of H.R.H. The Princess Mother

ผลงานของมูลนิธินั้นนอกจากส่งเสริมหัตถกรรมที่ชาวเขาผลิตขึ้นแล้ว ยังได้ดำเนินโครงการพัฒนาเยาวชนในด้านการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน คือ โครงการอบรมเยาวชนชาวเขาตามหลักสูตรเบ็ดเสร็จ 8 เดือน โครงการนี้ได้รับเงินสนับสนุนในการสร้างที่ทำการมูลนิธิจาก Canadian International Development Agency หรือ CIDA และกลุ่มสตรีนิวซีแลนด์ในประเทศไทย ซึ่งผลจากโครงการนี้ทำให้เยาวชนชาวเขาได้เข้าศึกษาในระบบโรงเรียนที่มีคุณภาพ สามารถอ่านออกเขียนได้ มีความรู้ในการงานอาชีพ ช่วยเหลือพึ่งพาตนเอง และนำความรู้กลับมาช่วยพัฒนาในหมู่บ้านต่อไป

จากโครงการดังกล่าวทำให้จำนวนเยาวชนชาวเขาที่เข้ามาศึกษาอบรมมีจำนวนมากขึ้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดซื้อที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำหรับเป็นหอพัก และที่อบรมเยาวชนแยกออกมาต่างหากจากมูลนิธิ พระองค์จึงทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ให้จัดซื้อที่ดินที่บ้านป่างิ้ว จ.เชียงราย และยังได้รับเงินทุนสนับสนุนจากองค์กรต่างประเทศ

อีกเป็นจำนวนมาก เช่น องค์กรเยอรมันแอคโครแอคชั่น (German-Agro Action) หรือ GAA ซึ่งทูลเกล้าฯ ถวายเงินสี่แสนกว่าบาทเพื่อสร้างอาคาร เยาวชนชาวเขาจึงมีที่พักและที่ศึกษาอบรมในสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ มีที่ฝึกอบรมด้านการเกษตรและงานฝีมืออื่นๆ ซึ่งชื่อเดิมคือไร่มูลนิธิ ต่อมาได้เรียกขานรู้จักกันในนามของ "ไร่แม่ฟ้าหลวง"

ในปี พ.ศ. 2522 มูลนิธิได้ปรับเปลี่ยนโครงการดังกล่าวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเปลี่ยนชื่อเป็น "โครงการผู้นำเยาวชนชาวเขา" (Hill Tribe Youth Leadership) โดยได้รับพระราชูปถัมภ์และการสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชน 20 คน จากสำนักงานเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา (United State Agency for International Development) หรือ USAID โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายให้เยาวชนชาวเขาอายุระหว่าง 15-20 ปี จำนวนหนึ่งที่จบการศึกษาภาคบังคับ และมีสติปัญญาดี ได้มีโอกาสรับทุนการศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 มูลนิธิได้ปรับเปลี่ยนโครงการมาเป็นโครงการอบรมและพัฒนาเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เป็นการช่วยเหลือผู้ยากไร้ทั้งที่เป็นชาวเขาและชาวพื้นราบจากเยาวชนในภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน พะเยา เชียงราย ลำพูน เชียงใหม่ ลำปาง แพร่และน่าน USAID ได้สนับสนุนโครงการอบรมนี้อยู่ถึง 5 ปี คือ ระหว่าง พ.ศ. 2529-2533 หลังจากนั้นได้ยุติความช่วยเหลือในปี พ.ศ. 2533 ซึ่งเป็นปีมหามงคลสมัยที่สมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ ทรงพระเจริญพระชนมายุ 90 พรรษา และ USAID ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินจำนวน 10 ล้านบาท เพื่อพระราชทานแก่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงนำดอกผลมาดำเนินโครงการนี้ต่อไป ด้วยพระราชูปถัมภ์ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มูลนิธิได้สนองพระราชดำริดำเนินโครงการอบรม และพัฒนาเยาวชนไทยในถิ่นทุรกันดารสืบต่อมา ในปัจจุบันมีเยาวชนชาวเขาได้รับการศึกษาตามโครงการต่างๆ ของมูลนิธิอยู่มากกว่า 300 คน พวกเขาเจริญขึ้นมาเป็นเฟืองจักรเล็กๆ ที่มีส่วนในการช่วยพัฒนาประเทศสืบต่อไป

การศึกษาเพื่อชาวเกาะ

ในการทรงงานเยี่ยมเยียนเหล่าพสนิกรของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีนั้น พระองค์ท่านมิได้ทรงจำกัดอยู่เฉพาะหมู่บ้านในภาคพื้นดินเท่านั้น หากแต่ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรที่อยู่ตามเกาะต่างๆ ทั่วน่านน้ำทะเลไทยด้วย โดยทรงเยี่ยมราษฎรชาวเกาะเมื่อครั้งแรกเริ่มประพาสหัวเมืองในปี พ.ศ. 2507 และได้ทรงงานนี้ต่อเนื่องมาตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์

การเสด็จพระราชดำเนินไปตามเกาะต่างๆ นั้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเสด็จยังเกาะของ จ.พังงามากที่สุดจำนวน 12 เกาะ รองลงมาคือ จ.สุราษฎร์ธานี จำนวน 10 เกาะ และจ.ชลบุรี จำนวน 9 เกาะ นอกนั้นได้เสด็จยังเกาะต่างๆ ของ จ.นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ระนอง กระบี่ ภูเก็ตและสตูล การเสด็จแต่ละครั้งได้นำความปลื้มปิติ ความหวังและกำลังใจที่มากล้นมาสู่ราษฎรชาวเกาะที่อยู่กลางผืนน้ำที่กว้างไกลไร้ขอบเขต ทรงพระราชทานความช่วยเหลือให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และทรงช่วยเสริมงานพัฒนาชุมชน

ของทางราชการ พระราชานุเคราะห์ที่สำคัญยิ่งคือ การพระราชทุนการศึกษาแก่เยาวชน เพื่อสร้างบุคลากรให้กลับมาเป็นครูสอนหนังสือแก่เด็กๆ ในเกาะ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระราชนิพนธ์เล่าถึงเรื่องนี้ไว้ในหนังสือ ***เกาะในฝัน*** อีกด้วย การขจัดความไม่รู้หนังสือของเยาวชนที่มีฐานะยากจนและด้อยโอกาสเหล่านี้ เป็นเรื่องที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงสนพระราชหฤทัย และทรงช่วยเหลือให้เขาเหล่านั้นมีโอกาสได้รับการศึกษาตามสมควรเท่าที่จะทรงทำได้ การตรากตรำพระวรกายท่ามกลางท้องธาราอันเวิ้งว้างนี้มิใช่เพื่อผู้ใดเลย แต่เพียงเพื่อราษฎรอันเป็นที่รักของพระองค์เท่านั้น

พระมหากรุณาเพื่อการศึกษาแก่ข้าแผ่นดิน

ด้วยพระราชดำริ พระราชูถัมภ์ พระเมตตาคุณ พระมหากรุณาและพระบุญญาบารมีที่แผ่ไพศาล ได้ยังผลให้โครงการต่างๆ ทางด้านการศึกษาประสบประสิทธิผล นำความสุข ความดีงามและความหวังมาให้แก่พสกนิกรทั้งชาวเขาและผู้ยากไร้ในพื้นราบ พวกเขาจึงมีความรักความผูกพันต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงเป็นผู้พระราชทานชีวิตใหม่ และเป็นผู้ชี้ทางสว่างด้านการศึกษาแก่พวกเขา หากไม่ได้รับพระราชานุเคราะห์ ชีวิตของพวกเขาจะจมอยู่ในวัฏจักรแห่งความด้อยโอกาสทางการศึกษา ไม่มีโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงเป็นพระผู้โอบฟ้าอุ้มดิน และทรงเป็นแม่ฟ้าหลวงที่พระราชทานพระมหากรุณาเพื่อการศึกษาแก่ข้าแผ่นดิน พระผู้เป็นหลักยึดและทรงเป็นกำลังอันสูงยิ่งในการดำเนินชีวิตที่ดีแก่พสกนิกร และเพื่อเป็นการเชิดชูพระเกียรติยศในปีพุทธศักราช 2543 ในวาระครบรอบหนึ่งร้อยปีพระราชสมภพในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี องค์การ UNESCO ได้ประกาศให้พระองค์ท่านเป็นบุคคลสำคัญของโลก พระผู้ทรงมีความสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ไทยที่ทรงงดงามด้วยพระราชจริยาในทุกสถาน ตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้ายแห่งพระชนม์ชีพ แม้กาลเวลาจะล่วงผ่านเลยไป พระเกียรติคุณนี้จักยิ่งปรากฏอยู่ในใจของทวยราษฎร์เป็นนิรันดร์

ทอดพระเนตรการเรียนการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนที่เสด็จฯ เปิดด้วยความสนพระราชหฤทัย

บรรณานุกรม

กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า. **แม่เล่าให้ฟัง**. เชียงใหม่ : สุริวงศ์บุ๊คเซนเตอร์, 2523.

_____. **เวลาเป็นของมีค่า**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊พ, 2530.

สมเด็จย่าแม่ฟ้าหลวง ย่าของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ไอส์แลนด์พับลิชชิ่ง, ม.ป.ป.

พระมามลายโศกเหล้า เหลือสุข เล่ม 1-3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2541.

พระราชจริยาวัตร พระราชกรณียกิจของ
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : จากเรื่องเล่าและข้อคิดที่มีค่า....สำหรับพสกนิกรชาวไทย

จินดา จำเริญ ผู้รวบรวม

ด้วยพระเกียรติคุณ พระมหากรุณาธิคุณ พระราชจริยาวัตรและพระราชกรณียกิจที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงบำเพ็ญมาล้วนงดงามตลอดพระชนม์ชีพ จวบจนโอกาสครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พุทธศักราช 2543 องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้มีมติในการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 30 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 ประกาศให้มีการเฉลิมฉลองในฐานะที่ทรงเป็นบุคคลของโลกที่มีผลงานดีเด่นเพื่อส่วนรวมในด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ การพัฒนามนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม

The Conduct and Fame of Her Royal Highness the Princess Mother : From Telling Stories and Valuable Malters for Consideration... for Thai People

Chinda Chumroen Collector

As the fame, quality of mercy, conduct, and tasks of Her Royal Highness the Princess Mother have been well done in all her life till on occasion of 100 years looking like dying day of Her Royal Highness the Princess Mother in B.E. 2543 (2000), United Nations. Educational, Scientific and Cultural Organigation (UNESCO) pass a resolution in the 30th ordinary meeting on November 16, 1999 to celebrate as the world person person who has extraordinary work for the public for education in applied sciences, human resource development, society and environment.

พระราชจริยาวัตร พระราชเกียรติคุณของ
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : จากเรื่องเล่าและข้อคิดที่มีค่า...สำหรับพสกนิกรชาวไทย

*จินดา จำเริญ * ผู้รวบรวม*

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับการขานพระนามว่า สมเด็จย่าของแผ่นดิน หรือแม่ฟ้าหลวงของปวงชนชาวไทย เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม พุทธศักราช 2443 และได้เสด็จสู่สวรรคาลัย เมื่อวันอังคารที่ 18 กรกฎาคม พุทธศักราช 2538 เมื่อพระชนมายุ 95 พรรษา ยังความวิปโยคโศกเศร้าอาลัยอย่างสุดซึ้งแก่พสกนิกรชาวไทยทั่วแผ่นดิน พระเกียรติคุณและพระมหากรุณาธิคุณยังสถิตถาวรอยู่ในดวงใจและความทรงจำของพสกนิกรชาวไทยตลอดกาล

ในโอกาสครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พุทธศักราช 2543 องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้มีมติในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ 30 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2542 ประกาศให้มีการเฉลิมฉลองในฐานะที่ทรงเป็น บุคคลของโลกที่มีผลงานดีเด่นเพื่อส่วนรวมในด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ การพัฒนามนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม [1]

ด้วยเหตุนี้ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้รัฐบาลเป็นเจ้าภาพจัดงานเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยมีระยะเวลาเฉลิมฉลอง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม พุทธศักราช 2543 [2]

ด้วยพระเกียรติคุณ พระมหากรุณาธิคุณ พระราชจริยาวัตรและพระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญมาล้วนงดงามตลอดพระชนม์ชีพ เป็นแบบฉบับอันประเสริฐในการดำเนินชีวิตเปรียบได้ดังดวงประทีปที่ได้พระราชทานความสว่างไสวให้แก่พสนิกรชาวไทย ดังพระนิพนธ์ที่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลสังฆปริณายก ใน "ภาคนำเรื่อง" หนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. 2533 **90 พรรษาแม่ฟ้าหลวง** ว่า

...สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นพระองค์หนึ่งที่ทรงมีพระราชประวัติชีวิตที่เป็นภาพสะท้อนกระแสกุศลธรรม ทั้งที่เป็นบุญซึ่งทรงทำไว้ในกาลก่อน ความดีที่ทรงบำเพ็ญอย่างต่อเนื่องยาวนาน ในปัจจุบัน อันสามารถเป็นหลักในการดำเนินตาม ปฏิบัติตามของผู้ใฝ่ดีทั้งหลาย ขอเพียงแต่ได้มีการศึกษา พิจารณา แล้วลงมือปฏิบัติตามรอยบาทของพระองค์ให้ได้ระดับใดระดับหนึ่ง จะเกิดความซาบซึ้งในพระธรรมและพระคุณของพระองค์ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามโดย ใคร ที่ไหน เมื่อไรก็ตาม... [3]

---

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พระราชจริยาวัตรและพระเกียรติคุณ

พระราชจริยาวัตรและพระเกียรติคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีปรากฏในพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และหนังสือที่ประมวลเรื่องราวของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเพื่อเฉลิมพระเกียรติและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน ดังนี้

ด้านการอ่านหนังสือเป็นนิสัย

เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเริ่มเรียนหนังสือ ทรงติดการอ่านเป็นนิสัย [4]

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเล่าไว้ในพระนิพนธ์ **"แม่เล่าให้ฟัง"** ว่า

"ครั้นหนึ่งแม่กำลังอ่านออกเสียงเรื่องสังข์ทองซึ่งมีหนังสืออยู่ที่บ้าน แม่ร้องไห้เพราะสงสารนางรจนาที่ถูกท้าวสามลไล่ไป..." [5]

ด้านการศึกษาค้นคว้า

นายขวัญแก้ว วัชโรทัย เล่าไว้ในเรื่อง **"พระราชภาระแห่งความเป็นแม่"** ว่า "สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงเล่าให้ฟังว่า เมื่อเจ้านายยังทรงพระเยาว์ ทรงถามปัญหาหรือเรื่องใด ๆ ถ้าทรงทราบก็จะทรงตอบ ถ้าไม่ทรงทราบ มักจะทรงค้นหาจากพจนานุกรม หรือ Encyclopedia หรือตำรา แล้วจึงทรงตอบ ฉะนั้นจึงทรงสะสมตำรับตำรามากมาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงสนับสนุนเรื่องสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน..." [6]

การปลูกฝังความรู้ทางพระพุทธศาสนา

จากพระราชจริยวัตรและพระอัธยาศัย ได้กล่าวถึง เรื่องเกี่ยวกับการปลูกฝังความรู้ทางพุทธศาสนาแก่พระราชโอรสธิดามาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ดังที่ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงเล่าไว้ในพระนิพนธ์เรื่อง **"เจ้านายเล็ก ๆ ยุวกษัตริย์"** ว่า

"...วันอาทิตย์ แม่จะพาไปดูวัดต่าง ๆ เป็นเพียงการไปชมภายนอกเพื่อให้รู้จักลักษณะของวัด เช่น วัดพระแก้ว โดยเฉพาะระเบียงที่มีภาพรามเกียรติ์ วัดสุทัศน์ฯ วัดโพธิ์ วัดอรุณฯ ที่วัดสระเกศฯ นั้นได้ไปเวลามีงานภูเขาทองเพื่อดูละครลิงและซื้อดอกไม้ไฟ แม่ไม่ได้พาไปฟังเทศน์ เพราะ "เด็ก ๆ" (ตามที่เราเรียกตัวเองกัน) คงนั่งนิ่ง ๆ อยู่ไม่ไหวและคงไม่เข้าใจอะไรเลย แม่จะอธิบายพุทธประวัติในถ้อยคำง่าย ๆ ที่เราสามารถจะเข้าใจได้ และก่อนนอนจะให้สวดมนต์สั้น ๆ ในภาษาธรรมดา ๆ ว่า "ขอให้พระพุทธเจ้าบันดลใจให้ (ชื่อของเราเอง) เป็นเด็กดี มีใจเมตตากรุณา" ภายหลังอาจมีต่อเติมอะไรอื่นอีกแล้วแต่แต่ละคน..." [7]

ด้านการเล่าเรื่อง

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงเล่าเรื่อง วิลเลียม เทลล์ ประทานผู้ตามเสด็จขึ้นเขาฮอร์นแบร์ค (Hornberg) และฮอร์นฟลู (Hornfluh) อยู่ใกล้กับเมืองซาเนนเมอเซอร์ไว้ในหนังสือ **ซาเนนเมอเซอร์ 84** ซึ่งจัดพิมพ์โดยสมาคมธนาคารไทย ความว่า

...กองไม้ที่เห็นอยู่นี้ เขาจะนำมากองรวมไว้ เพราะวันที่ 1 สิงหาคม เป็นวันชาติ จะมีการจุดกองไฟโดยทั่วไปเพื่อระลึกถึงเมื่อครั้งที่ร่วมใจกันกู้ชาติมาด้วยกัน...

สมัยก่อนเมื่อโรมันมีอำนาจตั้งจักรวรรดิ์โรมันอันศักดิ์สิทธิ์ มีอิตาลี เยอรมัน ออสเตรียรวมกันได้ พวกเวียนนาก็เข้ามามีบทบาทในสวิสอีกประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแถวทะเลสาบลูเซิร์น กับแถบซูริคซ์ ถูกครอบครองโดยกษัตริย์ราชวงศ์แฮปสเบิร์กของออสเตรีย

เดิมมีการต่อสู้ขัดขืนกฎคำสั่งของผู้เป็นเจ้าครองบ้านเมือง พอจะอดทนกันได้ตามสมควร แต่มีข้าหลวงใหญ่จากกรุงเวียนนา นายเกสส์เลอร์ ซึ่งมาปกครองเมืองแถบทะเลสาบลูเซิร์น ได้แสดงอำนาจประหลาดคือ เกสส์เล่อร์จะเอาหมากของแกแขวนไว้ย่านชุมนุมชนแล้ววางกฎข้อบังคับให้ประชาชนที่ผ่านไปมาต้องมาคำนับหมวกใบนั้น ประหนึ่งว่าแกยืนอยู่ตรงนั้นด้วย ใครไม่ปฏิบัติตามถือว่าขัดคำสั่ง

ชาวสวิสผู้หนึ่งชื่อ วิลเลียม เทลล์ ไม่ยอมทำตาม จึงถูกจับเพราะเป็นการท้าทายอำนาจ เมื่อข่าว วิลเลียม เทลล์ ถูกจับ ทุกคนจึงพากันไปฟังคำตัดสินอย่างสนใจยิ่ง เกสส์เล่อร์ ทำเป็นยกย่องวิลเลียม เทลล์ ว่าเป็นนายขมังธนู ตัดสินให้วิลเลียม เทลล์ เสี่ยงยิงธนู ให้เสียบลูกแอบเปิลที่วางอยู่บนหัวของลูกชายวิลเลียม เทลล์ให้ได้ ถ้าทำได้จึงจะละเว้นโทษจองจำให้

วิเลียม เทลล์ มีลูกธนู 2 ดอก เขายิงไปเสียบลูกแอบเปิลได้พอดี ไม่มีอันตรายต่อลูกชาย ประชาชนโห่ร้องด้วยความยินดี แต่เกสส์เล่อร์ กลับไม่พอใจ บอกให้วิลเลียม เทลล์ ยิงอีกดอก แต่วิลเลียมบอกว่าอีกดอกก็จะไว้ยิงนายเกสส์เล่อร์เองให้ได้สักวันหนึ่ง นายเกสส์เลอร์เลยสั่งให้ทหารจับวิลเลียม เทลล์ มัดลงเรือไปปล่อยกลางทะเลให้ไกลที่สุด

บังเอิญเกิดมีพายุโหมกระหน่ำ วิลเลียม เทลล์ ได้ใช้อุบายหลอกทหารจนตัวเองหลุดพ้นพันธนาการ และหนีกลับเข้าฝั่งมาได้ ถือโอกาสย้อนกลับไปที่อยู่ของนายเกสส์เล่อร์และได้โอกาสใช้ลูกธนูที่เหลืออยู่อีกดอกยิงเกสส์เล่อร์ได้จริง ๆ เป็นความภาคภูมิใจถึงความกล้าหาญเก่งกาจของวีรบุรุษที่เล่าสืบต่อกันมามิรู้เบื่อ นักประพันธ์คนสำคัญคือ ชิลเลอร์ ได้นำเรื่องราวนี้มาผูกเป็นบทละครที่ชาวสวิสชอบและหลงใหลมาจนทุกวันนี้ [8]

และทรงเล่าประวัติศาสตร์ของสวิสให้ฟัง เพราะเป็นวันชาติสวิส คือวันที่ 1 สิงหาคม พอดีที่เสด็จขึ้นเขา Hornberg และ Hornfluh เขาจะนำไม้มาทำเป็นกองสูงอย่างในภาพกลางคืนจะจุดไฟเหมือนในประวัติศาสตร์ที่เคยเข้าตีข้าศึกษาพร้อม ๆ กันด้วยสัญญาจุดกองไฟเหล่านี้ [9]

ด้านการเรียนรู้เรื่องแผนที่

...สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงปลูกฝังการศึกษาภาษาไทยเบื้องต้นและความรู้เรื่องประเทศไทย แก่พระราชโอรสธิดาที่ยังทรงพระเยาว์ โดยทรงพระกรุณาโปรดให้พระยาอนุศาสน์จิตรกร

(จันทร์ จิตรกร) ซึ่งสอนอยู่ที่โรงเรียนเพาะช่าง จัดทำบล็อคตัวอักษรภาษาไทยด้วยไม้และทำ Jigsaw แผ่นที่ประเทศไทยมาถวาย ดังบทความเฉลิมพระเกียรติของนายแก้วขวัญ วัชโรทัย ที่ลงพิมพ์ในหนังสือ "สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี" ซึ่งคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลจัดพิมพ์ เล่าไว้ว่า

"พระราชดำริในเชิงสร้างสรรค์อีกประการหนึ่งที่สมเด็จพระศรีนครินทราฯ ทรงพระราชดำริขึ้นตั้งแต่ครั้งที่พระราชโอรสธิดาทุกพระองค์ยังทรงพระเยาว์ และทรงอยู่ในวัยเรียน นั่นคือการเรียนรู้เรื่องแผนที่และการใช้แผนที่ กล่าวคือ เมื่อครั้งพระราชโอรสธิดาทั้ง 3 พระองค์ยังทรงพระเยาว์ ได้ทรงพระกรุณาโปรดให้โรงเรียนเพาะช่างสมัยนั้นทำแผนที่ประเทศไทย โดยทำเป็นรูปต่อ เลื่อยเป็นชิ้นสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ มีกล่องไม้พร้อมฝาปิดเปิดสำหรับใส่ด้วย เพื่อให้พระราชโอรสธิดาทั้ง 3 พระองค์ทรงเล่นเป็นเกมส์สนุก คล้ายการต่อรูปต่าง ๆ เป็นการทรงสอนให้รู้จักประเทศไทยและรู้จักการดูการใช้แผนที่ไปพร้อม ๆ กัน... นอกจากนี้ยังได้โปรดให้ทำ Hard Board ด้วยกระดาษแข็ง โรงเรียนเพาะช่างได้จัดทำถวายเรื่องปลาบู่ทอง" [10]

สิ่งที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงมีแนวพระราชดำริจะปลูกฝังเด็กไทยตามแนวชายแดนเหมือนดังที่ทรงปลูกฝังพระราชโอรสธิดาทุกพระองค์ครั้งทรงพระเยาว์และทรงอยู่ในวัยเรียนก็คือ **การเรียนรู้เรื่องแผนที่** พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดให้กองอุปกรณ์การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนที่ประเทศไทยขนาดใหญ่พอประมาณ โดยตัดแบ่งออกเป็นส่วน ๆ เน้นเฉพาะจังหวัดชายแดนต่าง ๆ พร้อมทั้งมีหมุดติดไว้ที่ส่วนนั้น ๆ ให้สามารถดึงออกมาได้ เป็นการสะดวกต่อการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนว่า จังหวัดของเขาอยู่ตรงส่วนไหนของประเทศไทย เป็นการเน้นให้นักเรียนโรงเรียนชายแดนทุกแห่งทราบว่าตนเองเป็นคนไทย มีถิ่นฐานอาศัยอยู่ในประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่บางแห่งพูดภาษาถิ่นแตกต่างกันไปตามภูมิภาคก็ตาม [11]

การถวายพระอภิบาลพระโอรสธิดา

จากข้อเขียนของ ดร.วิษณุ เครืองาม ในหนังสือ **90 พรรษาแม่ฟ้าหลวง** ได้กล่าวถึงเรื่องราวที่มีคุณค่าหลายประการ ว่า [12]

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ต้องทรงเป็นทั้งพระชนกและพระชนนีของพระโอรสธิดา 3 พระองค์ ต้องถวายพระอภิบาลและทรงอนุสาสน์สั่งสอนทั้งในส่วนการศึกษาเล่าเรียนและความประพฤติการปฏิบัติพระองค์ ดังที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เคยตรัสเล่าในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

การกวดขันพระจริยาวัตร

"แม่ก็ได้เลี้ยงเราให้เป็นคนดี เป็นเด็กที่มีมารยาทดี เมื่อเปลี่ยน (สถานะ) แล้วก็เป็นเช่นเดิม คือต้องเป็นคนดีที่มีมารยาทดีนอบน้อมกับผู้ใหญ่ หรือแสดงตัวให้เรียบร้อยกับคนอื่น"

ศาสนา

"ที่บ้าน แม่ให้สวดมนต์กลางคืนก่อนนอน ให้สวดมนต์เป็นภาษาไทย ให้เราฟังเข้าใจ สวดให้เราตั้งสติและขอให้พระพุทธเจ้าทรงมาดลใจให้เราเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นการสวดมนต์ภาษาไทยสั้น ๆ และท่านก็จะเล่าพระประวัติของพระพุทธเจ้าให้ฟัง"

การปลูกฝังพระนิสัยอื่น ๆ

"ส่วนพระนิสัยอื่น ๆ ที่ท่านได้ปลูกฝังนั้น ท่านก็ไม่ได้บอกว่า นี่แม่จะมาสั่งสอนเรื่องนั้นเรื่องนี้ ท่านเล่าไปถึงเรื่องคนนั้นคนนี้ และชี้ให้เห็นว่าคนนั้นน่าสงสารอะไรอย่างนี้ แล้วท่านจะสอนคำว่าเมตตา กรุณาแปลว่าอะไร คือ เอาตัวอย่างเป็นนิทานหรือเรื่องจริงมาเล่าให้ฟังก่อน และให้เข้าใจคำพวกนี้โดยแท้จริง"

การตรงต่อเวลา

"ทุกอย่างที่ทำต้องทำตามเวลา...ต้องตรงเวลาและเวลาที่จะทำอะไรก็ต้องทำ ไม่ใช่ไปไถลเล่นไปทำโน่นทำนี่ และเรื่องการรับประทานอาหารก็ต้องเป็นเวลาเหมือนกันต้องมีระเบียบในด้านนี้"

การประหยัด

"ในการประหยัดนั้นก็ได้จัดให้มีเงินค่าขนม... สัปดาห์ละครั้งตามอายุและก็ได้ไม่มากนัก พอที่จะซื้อขนม พวกลูกกวาดหรือช็อกโกแลต แต่อาจจะซื้อหนังสือหรือของเล่น ซึ่งของพวกนี้ต้องซื้อเองเราอยากได้อะไรก็ขอไป บอกว่าอยากได้ของเล่นพวกนี้ท่านก็บอกว่าถึงวันเกิดจะซื้อให้ จะไม่ซื้อพร่ำเพรื่อ"

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

"แม่แทบจะไม่ต้องบอกว่าอย่าอยู่เฉย ๆ เพราะเราทุกคนชอบทำอะไรกันเอง ชอบคิดหาเกมเล่นกันเอง มีที่จะทำอะไรอยู่เสมอ บางทีตรงข้าม แม่จะต้องบอกพักเสีย... อย่างไรก็ดีแม่ก็สนับสนุนให้ทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ อย่างที่บ้านวิลล่าวัฒนา ใต้ถุนบ้านจะมีที่ทำเครื่องไม้ให้ทำงานไม้ได้ มีอุปกรณ์ครบ"

การลงพระอาญา

"ตอนแรกถ้าทำผิดครั้งแรกโดยไม่เข้าใจ ท่านจะไม่ทำโทษ ท่านจะอธิบายและใช้เหตุผลให้เข้าใจว่า ไม่ควรทำเช่นนี้ เช่นไม่ควรไปรังแกเขาอย่างนั้นดีหรือ ถ้าเขามาทำกับเรา เราจะชอบไหม คือจะใช้เหตุผลส่วนมาก แต่ถ้าทำอีก ถ้าอธิบายกันแล้ว เข้าใจกันดีแล้ว ไปทำเช่นนั้นอีก ท่านก็จะประกาศว่าอย่างนี้ต้องลงโทษแล้ว"

นอกจากนี้ ในการอภิบาลพระราชโอรสธิดา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงสั่งสอนให้รู้จักใช้เวลาเป็นประโยชน์ที่สุดมาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ทรงสอนให้ช่วยกันทำงาน

ครั้งประทับอยู่ที่แฟลตในต่างประเทศ พระราชปิโยรสทั้งสองต้องทรงช่วยกันล้างเฉลียง และเมื่อย้ายไปประทับที่พระตำหนักวิลล่าวัฒนา เมืองโลซาน ก็ทรงช่วยกันล้างรถ หรือทำสวน ในช่วงเวลาเสวยพระกระยาหารก็จะทรงเล่นทายปัญหาต่าง ๆ เช่น เกมภูมิศาสตร์ เกมประวัติศาสตร์ แม้เวลาประชวร เช่น คราวที่พระราชโอรสพระองค์เล็กทรงพระประชวร เนื่องจากมีต่อมที่พระปับผาสะและแพทย์ให้ฉายแสงอุลตร้าไวโอเลตสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง และสรงน้ำเค็มโดยแช่อยู่นาน ๑๐ นาที ซึ่งช่วงเวลาที่แช่น้ำนั้น สมเด็จพระบรมราชชนนีก็ได้ทรงเข้าไปอ่านรามเกียรติ์พระราชทานให้ทรงฟังด้วย

แม้แต่เวลาเล่น สมเด็จพระบรมราชชนนี ก็ยังคงปลูกฝังความคิดถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่พระราชโอรสธิดา ทรงสอนให้เล่นในสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้ ระหว่างที่ประทับอยู่ที่วังสระปทุม พระราชโอรสธิดาได้ทรงเล่นปลูกต้นไม้ดูแลต้นไม้ เล่นขุดคลองนำน้ำมาใส่ให้ไหลในคลอง [13]

ข้อคิดที่มีค่าสำหรับพสกนิกรชาวไทย

การกิน : ไม่ควรกินทิ้งกินขว้าง

...พระจริยาวัตรอีกอย่างหนึ่งที่ประทับใจมาก คือ ทรงนึกถึงคนอื่นตลอดเวลาในเรื่องของการกิน จะสอนให้ทุกคนกินไม่ให้เหลือ มีคนโดนกริ้วหลายคน ไม่ทรงกริ้วตรง ๆ ท่านบอกว่าข้าวแต่ละเม็ดกว่าเขาจะปลูกมาได้ เขาเหนื่อยยากแค่ไหน เมื่อเป็นข้าวแล้ว เราบริโภคได้แล้วควรจะนึกถึงคนที่เขาทำ ไม่ควรจะกินทิ้งกินขว้าง ยังมีคนยากแค้นที่ไม่มีข้าวกิน กินข้าวไม่ครบมื้อ แต่ละมื้อไม่ครบเม็ดอีกมากมายหลายล้านคน ในเมื่อเรากินจนเหลืออย่างนี้ ถ้าเอาข้าวที่เหลือไปรวม ๆ กันจะเลี้ยงคนได้อีกเท่าไร ควรจะรู้คุณข้าว ตักมาแต่พอรับประทาน ไม่พอไปตักใหม่ อย่าตักมาจนพูนจานแล้วเหลือเป็นการน่าเสียดาย ทำลายทรัพยากรโดยใช่เหตุ...[14]

การเลี้ยงลูก

...ในโอกาสที่ปีนี้จะเป็นปีที่ครบร้อยปีของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผมอยากจะเรียนให้ท่านทั้งหลายได้รำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ท่านที่มีต่อปวงชนชาวไทยได้รำลึกถึงวิธีเลี้ยงลูก ที่ทำให้ลูกเป็นคนดี เลี้ยงลูกโดยที่ไม่ได้ตามใจ ไม่ spoil เป็นแบบฉบับที่เราควรถือเอาเป็นแบบอย่าง ในสมัยนั้น ผู้ที่เป็นเจ้าอำนาจล้นฟ้า ความสะดวกสบายมีมากมาย แต่สมเด็จพระราชชนนีให้ช่วยตัวเองมาโดยตลอด สิ่งใดที่ทำได้ให้ทำเอง ทำให้เราได้เจ้านายที่สืบมาจากพระองค์ท่าน ที่เราพึ่งใบบุญอยู่คือ สมเด็จกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งไม่ต้องพูดว่า ทรงพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวไทยประการใด... [15]

จากหนังสือ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จย่าของแผ่นดิน ได้กล่าวถึงสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ว่า ทรงมีหลักการสำคัญในการฝึกหัดให้พระราชโอรสธิดาทรงทำงานต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง โดยการกระทำพระองค์ให้เป็นแบบอย่าง และโปรดที่จะให้พระราชโอรสธิดามีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ เหมือนเด็กธรรมดาสามัญ ทรงสอนให้มีความ

รู้สึกนึกคิดเป็นปุถุชน ไม่ทรงหลงระเริงในสมมติต่างๆ ทุกพระองค์ทรงรู้จักทำความสะอาดห้องที่ประทับของพระองค์เอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลก็ทรงลาดพระที่ด้วยพระองค์เอง... [16]

การเป็นคนดี

แนวพระราชดำริเกี่ยวกับ **"คนดี"** ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จากหนังสือ **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : สมเด็จย่าของแผ่นดิน** ได้อัญเชิญแนวพระราชดำริของพระองค์เกี่ยวกับ **"คนดี"** และมีข้อความเสริมไว้ดังนี้

"...จะต้องเป็นคนที่ไม่พูดปดไม่สอพลอ ไม่อิจฉาริษยา ไม่คดโกง และไม่มีความทะเยอทะยานอย่างบ้าๆ แต่พยายามทำหน้าที่ของตนให้ดี ในขอบเขตของศีลธรรม"

เมื่อมีพระราชดำริเช่นนี้ พระองค์ก็ได้ทรงปฏิบัติเป็นตัวอย่างเสมอมาตลอดพระชนมชีพ รวมทั้งทรงอบรมสั่งสอนพระราชโอรสธิดา และผู้อยู่ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท โดยทรงอธิบายว่าการทำหรือปฏิบัติงานใดๆ ต้องปฏิบัติด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยสมควรและเหมาะสม ปราศจากกิเลสตัณหา คือ โลภ โกรธ หลง ถ้าสามารถปฏิบัติได้ หากจะมีความบกพร่องผิดพลาดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถึงพลาดก็พลาดเล็กน้อย ควรแก่การให้อภัย ทรงรับสั่งอยู่เสมอว่าคนทั่วไปคนที่ทำกรรมดีนั้น บางครั้งก็อาจมีอุปสรรค เช่น ถูกท่านมาว่าร้ายและจำต้องมีขันติเพื่อให้สำเร็จประโยชน์ วิธีทำใจตามที่ทรงถือปฏิบัติจนเป็นธรรมชาติของพระองค์ก็คือ ใช้หลักธรรม **"พรหมวิหาร 4"** ในอันที่จะก่อให้เกิดความสงบสุขแก่โลกโดยเฉพาะ **"เมตตา"** ซึ่งสามารถฝึกหัดและปฏิบัติได้โดยไม่มีขอบเขตและที่สิ้นสุด [17]

ความหมายของประชาธิปไตย

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โปรดหลักการประชาธิปไตย และทรงอธิบายความหมายของประชาธิปไตย ตามที่ทรงเข้าพระราชหฤทัย พระราชทานนางสาวจิรภา อ่อนเรือง เมื่อสามสิบกว่าปีมาแล้ว มีความตอนหนึ่งว่า

"ประชาธิปไตยที่แท้จริงเป็นเสรีภาพที่มีขอบเขต เป็นต้นว่า ทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพที่จะกระทำสิ่งใดๆ ก็ได้จริง แต่บางสิ่งบางอย่างเราอาจจะทำได้เมื่ออยู่ตามลำพัง และบางสิ่งบางอย่างก็กระทำไม่ได้ เพราะจะต้องคำนึงถึงและเคารพในสิทธิของผู้อื่นเสมอ เช่น การกระทำเสียงเอะอะอึกทึกให้เป็นที่รำคาญของผู้อื่น" [18]

พระราชหฤทัยเปี่ยมด้วยความเมตตาธรรม

จากหนังสือ **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : สมเด็จย่าของแผ่นดิน** ได้กล่าวถึงพระราชจริยวัตรและพระอัธยาศัยของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ไว้ดังนี้

...เมื่อทรงเจริญพระชนมายุมากขึ้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก็ยังทรงดำเนินพระชนมชีพและวางพระองค์เรียบง่ายสม่ำเสมอ เมื่อเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎร พระองค์

ท่านก็ทรงปฏิบัติพระองค์เป็นกันเองกับราษฎรด้วยพระอิริยาบถอ่อนโยน ไม่เก้อเขิน ทรงแสดงออกซึ่งน้ำพระราชหฤทัยเปี่ยมด้วยเมตตาธรรมโดยแท้ ทรงทักทายเด็กและคนชราด้วยการลูบหลังบ้าง จับมือบ้าง จับแก้มเด็กบ้าง และประทับนั่งยองๆ เพื่อทรงมีพระราชปฏิสันถารกับพสกนิกรอย่างใกล้ชิด... [19]

พระราชกรณียกิจบางส่วนที่ยกมานี้ สำหรับพสกนิกรชาวไทยทั่วไปแม้จะไม่มีโอกาสเข้าเฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อสมเด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎร แต่เมื่อได้เห็นพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์อยู่ท่ามกลางพสกนิกรชาวไทยกลุ่มนั้นยังมีความรู้สึกปลื้มปิติอย่างหาที่สุดมิได้

เชิงอรรถ

[1] วิกัลย์ พงศ์พนิตานนท์. (2543, มกราคม). "โครงการเฉลิมฉลอง 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี," วารสารมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย. 14 (27) : 1

[2] แหล่งเดิม. หน้า 2.

[3] สมเด็จพระญาณสังวร. สมเด็จพระสังฆราชสกลสังฆปรินายก. (2533). "ภาคนำเรื่อง," ใน 90 พรรษาแม่ฟ้าหลวง. หน้า 22.

[4] สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2539). สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : สมเด็จย่าของแผ่นดิน. หน้า 15.

[5] สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงสงขลานครินทร์. (2538). แม่เล่าให้ฟัง. พิมพ์ครั้งที่ 7. หน้า 19.

[6] สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2539). หน้า 104-106.

[7] แหล่งเดิม. หน้า 244.

[8] พัตราพร จารุศร, ผู้เรียบเรียง. (2527). ซาเนนเมอเซอร์ 84. หน้า 57-59.

[9] แหล่งเดิม. หน้า 60.

[10] สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2539). หน้า 100.

[11] แหล่งเดิม. หน้า 115.

[12] วิษณุ เครืองาม. (2533). "พระราชประวัติ," ใน 90 พรรษาแม่ฟ้าหลวง. หน้า 39-41.

[13] สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2539). หน้า 213-214.

[14] ม.ร.ว.ถนัดศรี สวัสดิวัตน์. (2543). "'สมเด็จย่า' ที่ข้าพเจ้ารู้จัก," (แถบบันทึกเสียง).

[15] แหล่งเดิม.

[16] สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2539). หน้า 191.

[17] แหล่งเดิม. หน้า 185-186.

[18] แหล่งเดิม. หน้า 194-195.

[19] แหล่งเดิม. หน้า 191.

บรรณานุกรม

กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า กรมหลวงสงขลานครินทร์. (2538). **แม่เล่าให้ฟัง.** พิมพ์ครั้งที่ 7. เชียงใหม่ : สุริวงค์บุ๊คเซ็นเตอร์.

คณิตา เลขะกุล, บรรณาธิการ. (2533). **90 พรรษาแม่ฟ้าหลวง.** กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการมูลนิธิสาธารณสุขชุมชนฯ และคณะกรรมการโครงการหนังสือ 90 พรรษาแม่ฟ้าหลวง.

ถนัดศรี สวัสดิวัตน์, ม.ร.ว. (2543). **"สมเด็จย่า" ที่ข้าพเจ้ารู้จัก.** (แถบบันทึกเสียง). การบรรยายพิเศษในโอกาสวันสถาปนาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ครบรอบ 25 ปี ณ ห้องประชุม 222 ตึก 2 วันที่ 22 สิงหาคม 2543.

พัตราพร จารุศร, ผู้เรียบเรียง. (2527). **ซาเนนเมอเซอร์ 84.** กรุงเทพมหานคร : สมาคมธนาคารไทย.

วิกัลย์ พงศ์พนิตานนท์. (2543, มกราคม). "โครงการเฉลิมฉลอง 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี," **วารสารมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย.** 14 (27) : 1-7.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2539). **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : สมเด็จย่าของแผ่นดิน.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.

สมาคมห้องสมุดฯ
กับการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

รศ.สุภัทรา วันทายนต์

ในบรรดาพระราชกิจน้อยใหญ่ที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงบำเพ็ญนั้น เรื่องตำรวจตระเวนชายแดนเป็นสิ่งที่ทรงรับเป็นพระราชภาระ ทรงรับโครงการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมไว้ในพระอุปถัมภ์ ในปี พ.ศ. 2507 ได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์และเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย แก่**กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน** เพื่อนำไปสร้างโรงเรียนดังกล่าวทุกภาคของประเทศ

ในปีพ.ศ. 2541 เป็นปีแรกที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เริ่มมีบทบาทในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยใช้งบประมาณที่แผนกหาทุนทำโครงการทอดผ้าป่าเพื่อหาทุนพัฒนาการศึกษาและห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดจันทบุรี ได้นำเงินขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 50,000 บาท พร้อมหนังสือจำนวนหนึ่ง เพื่อพระราชทานให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อจัดสร้างห้องสมุดต่อไป

Library Association and Library Development of the Border Patrol Police

Asst. Prof. Supattra Wontayontr

Among big and small tasks of Her Royal Highness the Princess Mother, the matter of the Border Patrol Police is one of her task. The Princess Mother undertook the project on the school of hillmen and people in remote communication under her patronage. In B.E. 2507, the Princess Mother gave her own money and donated money to the Border Patrol Police in order to build the mentioned school in all regions of the country.

In B.E. 2541, it is the first year that Thai Library Association (TLA) had a role in developmant of the school of the Border Patrol Police. TLA spent the budget which fund raising department did the project of leaving offerings for the priests in order to develop education and the school of the Border Patrol Police, Chantaburi Province in presenting to Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn in an amount of 50,000 baht including some books in order to give them to the school of the Border Patrol Police for the purpose of building the its library in the next step.

สมาคมห้องสมุดฯ
กับการพัฒนาห้องสมุด
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

รศ. สุภัทรา วันทายนต์ *

นับแต่พุทธศักราช 2443 จนถึงพุทธศักราช 2543 รวมเวลา 100 ปี ประวัติศาสตร์ของชาติไทยได้จารึกพระนามสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผู้ทรงเป็นปูชนียนารีของแผ่นดิน เป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนชาวไทยและชาวโลก

ในบรรดาพระราชกิจน้อยใหญ่ที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงบำเพ็ญนั้น เรื่องตำรวจตระเวนชายแดนเป็นสิ่งที่ทรงรับเป็นพระราชภาระ ทรงรับ**โครงการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม** ไว้ในพระอุปถัมภ์ ในปี พ.ศ. 2507 ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ และเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย แก่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อนำไปสร้างโรงเรียนดังกล่าวทุกภาคของประเทศรวม 185 แห่ง 29 แห่งในจำนวนนี้สร้างโดยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์

จากโครงการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมสู่การจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ขณะที่ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) ทำการลาดตระเวนป้องกันประเทศชาติตามแนวตะเข็บชายแดน การพูดจาสื่อสารกับชาวบ้านเป็นปัญหาใหญ่ เพราะชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมเหล่านั้นไม่รู้ภาษาไทย จึงยากที่จะหลุดพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บและความยากจน วิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด คือ **การจัดตั้งโรงเรียน** แล้วขยายการศึกษาเข้าไปยังหมู่บ้านชาวเขาและพี่น้องชาวไทยไกลคมนาคม โดยมุ่งสอนให้เด็กรู้ภาษาไทยเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารอันเป็นแนวทางไปสู่ความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและประเทศชาติต่อไป

การจัดตั้งโรงเรียนในท้องถิ่นที่ทุรกันดาร เป็นสิ่งที่เกิดได้ไม่ง่ายเลย เพราะขาดปัจจัยทุกอย่าง ดังนั้นสภาพการเรียนการสอนในจุดเริ่มแรก จึงเป็นการสอนตามสภาพธรรมชาติ เช่น สอนตามโคนต้นไม้ ลานบ้าน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกของเด็กและเป็นการจูงใจให้เกิดความสนใจใคร่รู้ รวมทั้งให้พ่อแม่เข้าใจและเกิดความไว้วางใจในที่สุด

การสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสมัยเริ่มแรก เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจระหว่างชาวบ้านกับตำรวจ วัสดุก่อสร้างใช้ของในท้องถิ่น สิ่งสาธารณูปโภค และปัจจัยสี่ โดยประสานกับ

---

* ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (2542-2543)
อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้ขอความช่วยเหลือจาก กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง และองค์กรสาธารณกุศลทั้งหลาย แล้วจัดส่งโดยวิธีทิ้งทางอากาศ ถึงบริเวณโรงเรียนเลยทีเดียว

นิล วังพุทธ ได้สรุปเหตุผลในการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไว้ 5 ประการดังนี้

1. การเข้าถึงผู้ใหญ่ชาวป่าชาวเขาโดยอาศัยเด็กเป็นสื่อกลางนี้ นับว่าเป็นรากฐานอันมั่นคง เพราะว่าในครอบครัวหนึ่ง ๆ ย่อมมีความผูกพันกันโดยแน่นแฟ้นตามธรรมชาติเป็นทุนอยู่แล้ว การดำเนินต่อไปก็นับว่าไม่ค่อยจะยากลำบากเท่าใดนักถ้าพวกเขาได้เกิดความเชื่อถือดีแล้ว

2. ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นั้น การที่จะแนะนำผู้ใหญ่นั้นทำได้ยาก สู้สั่งสอนแนะนำไปตั้งแต่วัยเด็กไม่ได้ ซึ่งเป็นความจริงดังที่กล่าวกันว่า "ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก" ทั้งนี้เพราะเด็กนั้นมีความโน้มเอียงในทางที่จะรับฟังเชื่อฟังและปฏิบัติตามอยู่แล้ว

3. ในระหว่างผู้ซึ่งไม่รู้ไม่เข้าใจภาษาของกันและกันนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่ทำความเข้าใจกับเด็กได้ง่ายกว่าและเร็วกว่าผู้ใหญ่ด้วยกัน

4. จะได้อาศัยโรงเรียนเป็นแหล่งกลางในการเผยแพร่ความเจริญ และสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนนั้น ๆ ด้วยการแสดงตัวอย่างให้ดู แนะให้ลองทำ ตลอดจนเป็นแหล่งกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเหล่านี้เป็นต้น

5. ด้วยความเห็นอกเห็นใจต่อประชาชนไกลคมนาคม ซึ่งไม่สามารถรับการศึกษาดังเช่นเด็กไทยอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถจะไปให้การศึกษาได้จนถึงในป่าในดงไกล ๆ เช่นนั้น จึงช่วยดำเนินการแทนไปพลางก่อน

สมาคมห้องสมุดฯ กับการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ปี พ.ศ. 2541 เป็นปีแรกที่สมาคมห้องสมุดฯ เริ่มมีบทบาทในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตระเวนชายแดน โดยคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ชุติมา สัจจานันท์ นายกสมาคมฯ ได้อนุมัติโครงการจัดตั้งและพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหางเมว จังหวัดจันทบุรี โดยใช้งบประมาณที่แผนกหาทุนซึ่งมี นางสุทธิดาวัลย์ วงศ์ทองสวรรค์ เป็นประธานแผนกหาทุน และนางกิ่งแก้ว อ่วมศรีเป็นเลขานุการแผนกหาทุน **ทำโครงการทอดผ้าป่าเพื่อหาทุนพัฒนาการศึกษาและห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดจันทบุรี** ได้นำเงินขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) พร้อมหนังสือจำนวนหนึ่ง เพื่อพระราชทานให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อจัดสร้างห้องสมุดดังกล่าวต่อไป การก่อสร้างห้องสมุดเป็นอาคารเอกเทศ 1 หลัง ซึ่งประสานการก่อสร้างโดย พ.อ.หญิงอุษณีย์ เกษมสันต์ รองประธานแผนกหาทุน และนายณรงค์ชัย ทิพย์มณี กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการโครงการ

เมื่อภารกิจจัดสร้างอาคารพร้อมการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหางแมวเสร็จสิ้นลง คณะของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ นำโดยนายกสมาคมฯ ขณะนั้น (รศ.ชุติมา สัจจานันท์) ได้ไปทำการมอบห้องสมุดเมื่อปลายปี พ.ศ. 2541

หลังจากนั้นผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ (นางสุวคนธ์ ศิริวงศ์วรวัฒน์) ได้รับอาสาเป็นภาระดูแลห้องสมุดต่อไป โดยมีบรรณารักษ์ หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก จันทบุรี เป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด

ปี พ.ศ. 2542 เป็นครั้งที่สองที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ทำโครงการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสฉลองพระชนมายุ 72 พรรษา ครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากกรรมการผู้จัดการโรงแรมอเล็กซานเดอร์ (หัวหมาก) **คุณสิทธิชัย เกื้อเกียรติงาม** เป็นประธานจัดแข่งขัน **"อเล็กโบว์ลิ่ง การกุศล แด่ห้องสมุดโรงเรียน ตชด."** ณ สนามโบว์ลิ่งบรันสวิค อาร์ ซี เอ โบว์ล ถนนพระรามที่ 9 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2542 มีผู้ร่วมแข่งขันประมาณ 100 ทีม ได้รับความสนับสนุนถ้วยรางวัลจากท่านองคมนตรี, รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ, รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี, เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา, นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรรมการบริหารเครือเจริญโภคภัณฑ์ และอดีตปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอาทิ นำรายได้จำนวน 169,220.64 (หนึ่งแสนหกหมื่นเก้าพันสองร้อยยี่สิบบาทหกสิบสี่สตางค์) ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 9 สิงหาคม 2542 เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่สมาคมห้องสมุดฯ เพื่อนำไปพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขต 21 จังหวัดสุรินทร์ต่อไป

วันที่ 18 กันยายน 2543 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเยี่ยมห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านชำพะโต ทรงมีรับสั่งถามว่า "ได้รับหนังสือจากไหน" ส.ต.ท.สมพร สังข์วงศ์ ครูตชด. ถวายรายงานว่า "ได้รับหนังสือจาก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ พระพุทธเจ้าข้า"

จากบทบันทึกของ ร.ต.อ.สมศักดิ์ ภาโว
ผู้ประสานงานโครงการตามพระราชดำริฯ

แผนกนิเทศห้องสมุดลงพื้นที่

แผนกนิเทศห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยมี รศ.สุภัทรา วันทายนต์ เป็นประธานแผนก ใช้เวลา 1 ปีเต็ม เพื่อเตรียมการและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขต 21 จังหวัดสุรินทร์ รวม 6 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโคกแสลง ต.ตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จ.สุรินทร์ มีนักเรียน 138 คน
2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชำพะโต ต.อาโพน อำเภอบัวเชด จ.สุรินทร์ มีนักเรียน 165 คน
3. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านรุน ต.อาโพน อำเภอบัวเชด จ.สุรินทร์ มีนักเรียน 206 คน
4. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโคกป่าจิก (พีระยานุเคราะห์ 2) ต.ปรือ อำเภอปราสาท จ.สุรินทร์ มีนักเรียน 141 คน
5. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตาตุม ต.ตาตุม อำเภอสังขะ จ.สุรินทร์ มีนักเรียน 190 คน
6. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตาแตรว ต.เทพารักษ์ อำเภอสังขะ จ.สุรินทร์ มีนักเรียน 158 คน

* 7. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติบ้านโรงเลื่อย ต.ละหานทราย อำเภอละหานทราย จ.บุรีรัมย์ (โรงเรียนตั้งใหม่)

---

* ขอเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายละเอียดการดำเนินงาน

1. ผู้รับผิดชอบโครงการ : ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด
(รศ.สุภัทรา วันทายนต์)

ผู้ร่วมโครงการ : บรรณารักษ์สังกัดสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง 5 คน ได้แก่

1. *นางวีระวรรณ พราพงษ์*
2. *น.ส.อัมรัตน์ อนวัช*
3. *นางนันทพร อุดมวินิจศิลป์*
4. *น.ส.สุภาพร เรืองปิยะเสรี*
5. *นายประพัฒน์ พรรณธรรม*

2. วันที่ 6-7 มีนาคม 2542 เดินทางไปสำรวมสภาพห้องสมุดทั้ง 6 โรง ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนและชุมชนห้องสมุดในสภาพปัจจุบัน รวมถึงความต้องการของครู ด้านการเรียนการสอน การสำรวจได้รับความอนุเคราะห์ด้านการเดินทางจากโรงแรมอเล็กซานเดอร์ (หัวหมาก)

3. วันที่ 26 มิถุนายน 2542 จัดแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศล

4. นำเงินรายได้จากการแข่งขันโบว์ลิ่งขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (รายละเอียดกล่าวแล้วข้างต้น)

5. กรกฎาคม-พฤศจิกายน 2542 ติดตามประสานงานกับโรงเรียน ตชด. บ้านซำพะโต เรื่องการสร้างอาคารห้องสมุดเป็นเอกเทศ 1 หลัง โดยทางโรงเรียนและชาวบ้านร่วมมือกันทอดผ้าป่าหารายได้ และสมาคุณห้องสมุดฯ ได้สมทบค่าก่อสร้างอีกจำนวน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

ห้องสมุด : ระยะเริ่มแรก

ห้องสมุด : เมื่อวันเปิดทำการ

6. วันที่ 28 พฤศจิกายน 2542 ประสานงานขอรับบริจาคหนังสือจากศูนย์รับบริจาคหนังสือกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับบริจาคจำนวน 6,100 เล่ม สำนักพิมพ์ต้นอ้อบริจาค 950 เล่ม และบริษัทนานมีบุ๊คส์ 300 เล่ม ได้จัดซื้อหนังสืออีกจำนวนหนึ่งแล้วแบ่งสรรให้ทั้ง 7 โรงเรียน ได้โรงเรียนละ 1,250 เล่ม

แยกหนังสือแจก 7 โรงเรียน

7. วันที่ 23-26 ธันวาคม 2542 ประธานแผนกนิเทศ พร้อมด้วยผู้ร่วมโครงการเดินทางไปปฏิบัติงานดังนี้

7.1 จัดระบบห้องสมุดโรงเรียน ตชด. บ้านชำพะโต เพื่อใช้เป็นห้องสมุดตัวอย่าง

7.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครู ตชด. ทั้ง 7 โรง รวม 65 นาย เพื่อให้ครูสามารถจัดระบบหนังสืออย่างง่าย รู้วิธียืม-คืนอย่างเป็นระบบสามารถใช้หนังสือในการเรียนการสอน และในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สามารถจัดวางผังและครุภัณฑ์ห้องสมุด

เรียนทฤษฎี

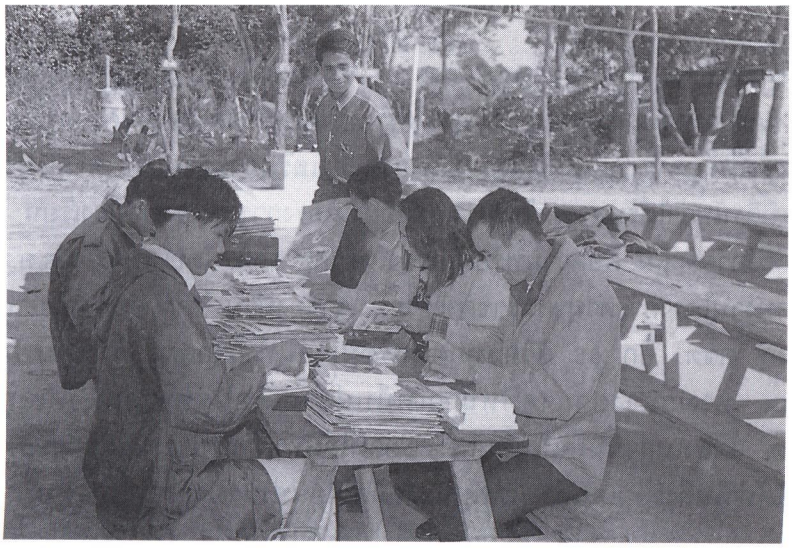

ฝึกปฏิบัติ

เรียนจากของจริง

8. วันที่ 27 ธันวาคม 2542 เดินทางไปยังโรงเรียน ตชด. บ้านโรงเลื่อย อ.ละหานทราย จ.บุรีรัมย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนเกิดใหม่ ยังไม่มีห้องสมุด จึงได้ให้ข้อแนะนำ และเลือกสถานที่พร้อมวางผังห้องสมุดด้วย

สรุป

การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ตชด. เขต 21 จ.สุรินทร์นี้ นับว่าเป็นการจัดทำแบบครบวงจร จากการสอบถามพบว่าส่วนใหญ่ทางโรงเรียนจะได้รับหนังสือบริจาค แต่ไม่มีความรู้เรื่องการจัดระบบและการใช้หนังสือให้คุ้มค่า รวมถึงไม่เคยทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเนื่องจากไม่รู้วิธีทำกิจกรรม ดังนั้นโครงการนี้จึงนับว่าได้รับความสำเร็จ และถือเป็นโครงการนำร่องเพื่อโรงเรียน ตชด. เขตอื่นต่อไป สุดท้ายที่มิอาจจะลืม คือความพร้อมใจของเหล่าครู ตชด. โดยเฉพาะ ร.ต.อ.สมศักดิ์ ภาโว ซึ่งเป็นผู้ประสานงานโครงการตามพระราชดำริรวมทั้งเจ้าของบ้าน "ครู ตชด.ร.ร.บ้านชำพะโต" ที่ต้อนรับเพื่อนครู ตชด. อีก 55 ชีวิต ทุกคนพร้อมใจกันทำกิจกรรม ตั้งใจอบรมที่ห้องอาหารแบบเปิดรับลม ท่ามกลางอากาศที่หนาวเหน็บปลายเดือนธันวาคม กินอยู่ หลับนอนตามแบบ ตชด. แต่สิ่งเหล่านี้มิได้เป็นอุปสรรค ผลที่ได้มีทั้งด้านรูปธรรมและนามธรรม คือได้รู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้ ได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ ได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบนี้นับว่าได้ผลเพราะครู ตชด. สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีและที่ประเสริฐสุดคือ เด็กน้อยของเราได้อ่านหนังสือกันเต็มอิ่ม นับแต่วันนี้เป็นต้นไป

บรรณานุกรม

- คุณหญิงคณิตา เลขะกุล, บรรณาธิการ. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : สมเด็จย่าของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2539 : 112-115.
- นิล วังพุทธ "40 ปี เส้นทางโรงเรียน ตชด." **สยามรัฐ** 1, 8 ตุลาคม 2542 หน้า 7
- "เยี่ยม ร.ร.ตชด.นเรศกรห้วยผึ้ง จากพื้นที่สีชมพู.....สู่การศึกษาแบบครบวงจร" **มติชน** 3 มกราคม 2542 หน้า 4

หอสมุดแห่งชาติ : นิทรรศการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปีวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จุไรศรี ธนะชานันท์

หอสมุดแห่งชาติได้จัดนิทรรศการเรื่อง "สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ปูชนียบุคคลแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์" เพื่อเฉลิมพระเกียรติผู้ทรงเป็น "บุคคลสำคัญของโลก" แห่งสหัสวรรษ (Century of the Princess Mother) ซึ่งทั่วโลกร่วมเฉลิมฉลอง 100 ปีวันคล้ายวันพระราชสมภพ ในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2543-2544

National Library : The Exhibition of 100 Years Looking Like Dying Day of Her Royal Highness the Princess Mother

Churaisri Thanachanunt

National Library held the exhibition "Her Royal Highness the Princess Mother, a person of worship of Chakri Dynasty" for the purpose of celeberation her fame as "The important person of the world" in the century. The joint celebration of 100 years looking like dying day happened over the world in the period of B.E. 2543-2544.

หอสมุดแห่งชาติ :
นิทรรศการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จุไรศรี ธนะชานันท์ *

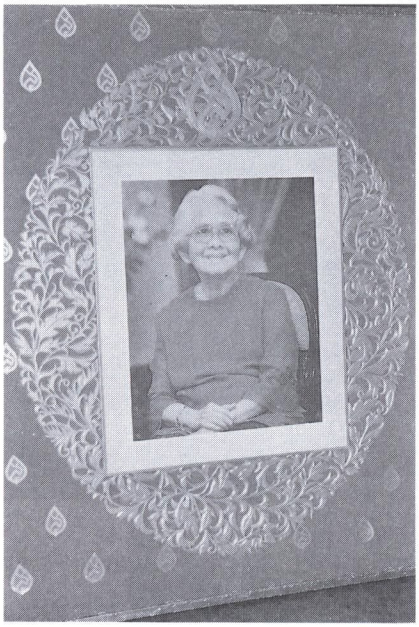

ตลอดพระชนม์ชีพอันยาวนานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ปวงชนชาวไทยล้วนปลื้มปิติ ในพระราชกรณียกิจ และพระราชจริยวัตรอันงดงามยิ่งทุกด้าน พระองค์ทรงยึดมั่นในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ และปวงพสกนิกร พระเกียรติคุณเป็นที่ยกย่องเทิดทูนอยู่ในความทรงจำของประชาชนชาวไทยอย่างไม่มีวันเสื่อมคลาย

พระราชกรณียกิจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ซึ่งอำนวยประโยชน์อันมหาศาลต่อทวยราษฎร์ เกิดผลให้องค์การยูเนสโก ประกาศ ณ สำนักงานใหญ่ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม ปีพ.ศ. 2542 ให้ทั่วโลกร่วมเฉลิมฉลอง 100 ปี วันพระราชสมภพ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีผู้ทรงเป็น "บุคคลสำคัญของโลก" แห่งสหัสวรรษ (Centenary of the Princess Mother) การร่วมเฉลิมฉลองของทั่วโลก จัดในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2543-2544

---

* บรรณารักษ์ ระดับ 8 ผู้อำนวยการส่วนโสตทัศนวัสดุและกิจกรรมห้องสมุด หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ในวโรกาสครบ 100 ปี วันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี วันที่ 21 ตุลาคม 2543 หอสมุดแห่งชาติ จึงได้จัดนิทรรศการเรื่อง "สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ปูชนียบุคคล แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์" เพื่อเฉลิมพระเกียรติและให้ปวงชนชาวไทยได้ประจักษ์ในพระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตร อันงดงามควรค่าแก่พระสมัญญา "แม่ฟ้าหลวง" ตลอดจนให้อนุชนพร้อมใจที่จะดำเนินรอยตามเบื้องยุคลบาท

ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ
เป็นประธานพิธีเปิดนิทรรศการ

รูปแบบของนิทรรศการ ประกอบด้วย บอร์ดแสดงภาพพร้อมคำบรรยาย และตู้นิทรรศการแสดงหนังสือ ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

บอร์ดนิทรรศการที่จัดแสดงทั้งสิ้นรวม 6 บอร์ด บอร์ดแรกแสดงชื่อนิทรรศการ และเน้นจุดสำคัญที่พระสาทิสลักษณ์ของพระองค์ท่าน ส่วนบอร์ดอื่นๆ แสดงพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ พระราชจริยวัตร งานอดิเรก บอร์ดสุดท้ายคือ อนุชนรำลึก

ตู้แสดงหนังสือรวม 7 ตู้ ประกอบด้วยตู้กระจกแนวตั้ง 4 ตู้ และ ตู้กระจกแนวนอน 4 ตู้ แสดงหนังสือซึ่งเกี่ยวข้องกับพระองค์ท่านพร้อมบรรณนิทัศน์ประกอบ

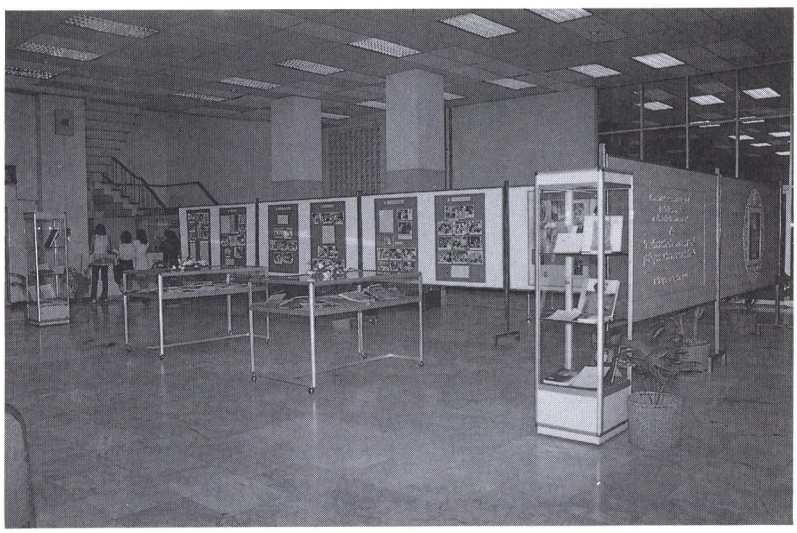

เนื้อหาของนิทรรศการ ประกอบด้วย

1. พระฉายาลักษณ์ และพระสาทิลักษณ์
2. พระราชนิพนธ์
3. หนังสือที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
4. พระราชประวัติ
   - 4.1 ปฐมวัย
   - 4.2 สถาปนาพระอิสริยยศ
   - 4.3 การศึกษา
   - 4.4 อภิเษกสมรส
   - 4.5 พระโอรส และพระธิดา
   - 4.6 บั้นปลายพระชนม์ชีพ

5. พระราชกรณียกิจ

5.1 พระราชทานพระราชานุเคราะห์แก่มูลนิธิและองค์การกุศล

5.2 เสด็จเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศ พระราชทานสิ่งของและความช่วยเหลือแก่ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดาร

5.3 ทรงสนับสนุนโครงการจัดตั้งโรงเรียนชาวเขา และโรงเรียนตามท้องถิ่นทุรกันดาร และพระราชทานทุนการศึกษา

5.4 ทรงจัดตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ แพทย์อาสา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.)

5.5 ทรงฟื้นฟูการปลูกป่า

5.6 ทรงรับพระราชภาระปฏิบัติราชการแผ่นดินในฐานะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเยือนนานาประเทศ

5.7 อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

5.8 สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (รวม 12 เขต)

5.9 เขื่อนศรีนครินทร์

5.10 ดอยตุง

5.11 การศึกษาและพัฒนา

5.12 การศาสนา

5.13 สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

6. องค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนที่อยู่ในพระอุปถัมภ์

7. งานอดิเรกในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

7.1 ทรงสนพระทัยกีฬา

7.2 งานด้านศิลปกรรม

7.3 งานจิตรกรรม

7.4 งานปักผ้า

7.5 งานประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง

8. งานพระเมรุมาศ

นิทรรศการเรื่อง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ปูชนียบุคคลแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ได้จัดแสดง ณ ห้องโถงกลางชั้นล่างของหอสมุดแห่งชาติ เป็นเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 25 ตุลาคม - 25 พฤศจิกายน 2543 ตั้งแต่เวลา 8.30 น. - 19.30 น. ปรากฏว่ามีผู้เข้าชมจำนวนมาก ประกอบด้วยประชาชน นักเรียน นักศึกษา ผู้เข้าชมต่างชื่นชมและซาบซึ้ง ในพระราชจริยวัตรงดงามของ "แม่ฟ้าหลวง" หรือ "สมเด็จย่า" ของชาวไทย ข้อมูลต่างๆ มีนักเรียนและนักศึกษามาจดบันทึกเพื่อเป็นความรู้และหลักฐานอ้างอิง นับว่าการจัดนิทรรศการครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของหอสมุดแห่งชาติ

บรรณานุกรมเลือกสรร
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

รวบรวมโดย กิ่งแก้ว อ่วมศรี [1]
ยุพดี จารุทรัพย์ [2]
ชัยวัฒน์ น่าชม [3]

กรมศิลปากร. ***ราชสดุดีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์, 2539. (จัดพิมพ์ทูลเกล้าฯ ถวายสนองพระมหากรุณาธิคุณ ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระเมรุมาศท้องสนามหลวง วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม พุทธศักราช 2539)

_____. ***จดหมายเหตุงานพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2541. (รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร จัดพิมพ์ทูลเกล้าฯ ถวายสนองพระมหากรุณาธิคุณ ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม พุทธศักราช 2539)

กรมสรรพาวุธทหารบก. **จดหมายเหตุกรมสรรพาวุธทหารบก งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977), 2540. 163 หน้า : ภาพประกอบ.

กระทรวงมหาดไทย. ***อนุสรณ์การบรรพชาอุปสมบทน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศล แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง, 2539.

กองบรรณาธิการนิตยสารรักลูก. ***สมเด็จย่า 85 ชันษา.*** กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิ่ง, 2528. (จัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในวาระสมัยที่ทรงมีพระชนมายุครบ 85 ชันษาในวันคล้ายวันพระราชสมภพ 21 ตุลาคม 2528)

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. ***40 ปี โรงเรียน ตชด. ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.*** กรุงเทพฯ : กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2539. (จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชสมบัติเป็นปีที่ 50)

---

1 บรรณารักษ์ชำนาญการระดับ 8 ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2 บรรณารักษ์ชำนาญการระดับ 8 ห้องหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร
3 นักเอกสารสนเทศระดับ 6 หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยีบรรณสารสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า. ***จดหมายเหตุชาวบ้าน ข่าวสมเด็จย่าสวรรคต จากหนังสือพิมพ์วันที่ 19 กรกฎาคม ถึงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2538.*** กรุงเทพฯ : วงศ์จร, 2539. (จัดพิมพ์ในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม พุทธศักราช 2539)

_____. **เจ้านายเล็กๆ - ยุวกษัตริย์ : พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อทรงพระเยาว์ 2468-2489.** กรุงเทพฯ : กองทัพบก : ธนาคารไทยพาณิชย์, 2530. 290 หน้า : ภาพประกอบ. *(พิมพ์เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา 5 ธันวาคม 2530)*

_____, บรรณาธิการ. ***ตราราชสกุล และสกุล อักษรพระนามและนามย่อ.*** กรุงเทพฯ : วงศ์จร, 2535.

_____. ***ไปรษณียบัตรเจ้าฟ้า.*** กรุงเทพฯ : วงศ์จร, 2535. (จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสครบรอบ 100 ปี แห่งวันพระราชสมภพ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก 1 มกราคม 2535)

_____. ***พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5.*** กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2525.

_____. ***แม่เล่าให้ฟัง พระราชประวัติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. 2443-2481.*** กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2523. (จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทรทราบรมราชชนนี มีพระชนมายุครบ 80 พรรษา 21 ตุลาคม 2523)

_____. ***แม่เล่าให้ฟัง พระราชประวัติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. 2443-2481.*** (เทปบันทึกเสียง), กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2539

_____. ***เวลาเป็นของมีค่า.*** กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2527. (จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 7 รอบ 21 ตุลาคม 2527)

_____. ***สนทนาปัญหาบ้านเมือง (ภาคพิเศษ) เรื่อง จากเจ้านายเล็กๆ สู่ยุวกษัตริย์.*** (วีดิทัศน์) กรุงเทพฯ : โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย, 2530.

_____. ทรงรวบรวม. ***ส่งเสด็จสมเด็จย่า : ประมวลเรื่องจากหนังสือพิมพ์.*** กรุงเทพฯ : วงศ์จร, 2540 (จัดพิมพ์ในวาระครบ 1 ปี แห่งการถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2540)

_____. ทรงตรวจและทรงควบคุมการผลิต. ***สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** (ซีดีรอม) กรุงเทพฯ : โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2539. (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำเนื่องในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี)

กรุงเทพมหานคร. ***พิธีเปิดทางคู่ขนานลอยฟ้าถนนบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2541.

การประดิษฐานพระบรมโกศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ, 2538. 19 หน้า : ภาพประกอบสี. *(ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานในโอกาสพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน 50 วัน ถวายพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง วันอังคารที่ 5 กันยายน พุทธศักราช 2538)*

กุลประไพ ทัตตานนท์. **เมื่อแม่บ้าน ตชด. ทำงาน.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิสงเคราะห์ครอบครัวตำรวจตระเวนชายแดนและนักหนังสือพิมพ์ที่เสียชีวิตในหน้าที่, 2527. 320 หน้า : ภาพประกอบ

คณะกรรมการโครงการพัฒนาดอยตุง. ***เพลงเทิดพระเกียรติสดุดี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** (เทปบันทึกเสียง), กรุงเทพฯ : กองทัพบก, 2533.

คณะกรรมการจัดทำหนังสือวันสถาปนากรมศิลปากร. **85 ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร.** กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2539. 151 หน้า : ภาพประกอบสี, แผนที่. *(จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสวันสถาปนากรมศิลปากร ปีที่ 85)*

คณะกรรมการจัดสร้างอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตามพระราชดำริ. **อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์. 2539.

คณะกรรมการมูลนิธิช่วยการสาธารณสุขชุมชนในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และคณะกรรมการโครงการหนังสือ 90 พรรษา แม่ฟ้าหลวง. ***90 พรรษา แม่ฟ้าหลวง.*** กรุงเทพฯ : มูลนิธิช่วยการสาธารณสุขชุมชนในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา, 2533.

คณะอนุกรรมการจัดทำจดหมายเหตุและจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในคณะกรรมการจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. **ราชสดุดีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการฯ. 2539. 230 หน้า : ภาพประกอบสี. *(จัดพิมพ์เนื่องในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 10 มีนาคม 2539)*

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : สมเด็จย่าของแผ่นดิน.** กรุงเทพฯ : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ 2539. 256 หน้า.

คณิตา เลขะกุล, บรรณาธิการ. **90 พรรษา แม่ฟ้าหลวง : หนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. 2533.** กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์, 2533. 160 หน้า : ภาพประกอบสี.

จิรภา อ่อนเรือง. ***สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2515. (กลุ่มนักข่าวหญิงเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ 21 ตุลาคม 2515)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ***การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า วิธีการและการประยุกต์ วันที่ 4-5 กรกฎาคม 2526 ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,*** กรุงเทพฯ : โครงการไทยศึกษา, 2526

_____. ***รายงานฉบับสมบูรณ์การศึกษาโครงการไร่แม่ฟ้าหลวง*** *จังหวัดเชียงราย.* กรุงเทพฯ : สำนักบริการวิชาการ, 2536.

_____. ฝ่ายวิชาการ. โครงการไทยศึกษา. **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2527. 367 หน้า : ภาพประกอบ. *(โครงการไทยศึกษา ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับธนาคารนครหลวงไทย จำกัด จัดพิมพ์ในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงมีพระชนมายุครบ 84 พรรษา 21 ตุลาคม 2527)*

ฉวีวรรณ กีรติกร, ผู้รวบรวม. ***สมเด็จย่ากับการประถมศึกษา.*** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2527.

ชัยนันท์ นันทพันธ์. ***เรียงความเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์, 2523. (เนื่องในอภิลักขิตมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมายุ 80 พรรษา วันที่ 21 ตุลาคม 2523)

_____. ***บทเรียงความเรื่อง เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

ถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ เมรุมาศ ท้องสนามหลวง 10 มีนาคม 2539. ม.ป.ท. : ม.ป.พ., 2539.

ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา. **สถาบันพระมหากษัตริย์ไทย.** กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2535. 156 หน้า : ภาพประกอบ.

_____. **สมเด็จย่าของปวงชน.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, 2533. 95 หน้า : ภาพประกอบสี. พิมพ์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในสมัยมงคลเจริญพระชนมายุ 90 พรรษา 21 ตุลาคม 2533.

ทีมงานเฉพาะกิจมติชน. **สมเด็จย่า - 5 แผ่นดิน.** กรุงเทพฯ : มติชน, 2538. 93 หน้า : ภาพประกอบ.

ธนาคารออมสิน. ***สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.,*** กรุงเทพฯ : บริษัท เซเว่น พริ้นติ้ง กรุ๊ป, 2538. ธนาคารออมสินจัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในมหามงคลวโรกาสพระชนมายุ 90 พรรษา 21 ตุลาคม 2533)

นงเยาว์ กาญจนจารี. ***สมเด็จฯ พระบรมราชชนกกับการอุดมศึกษาของชาติ.*** กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาวิชาชีพอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

บรรจบพันธุ์ นวรัตน์ ณ อยุธยา, คุณหญิง. ***การบริหารทางจิตสำหรับเด็กเล็ก.*** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2523. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานในการพระราชพิธีฉลองพระชนมายุสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ครบ 80 พรรษา วันที่ 21 ตุลาคม 2523)

บุญเสริม นามวัง. **บิดาแห่งการแพทย์ไทย.** กรุงเทพฯ : สาส์นประราษฎร์, 2521. 240 หน้า : ภาพประกอบ.

ประสบโชค อ่อนกอ, บรรณาธิการ. **สมเด็จพระศรีนครินทรานุสรณ์.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิช่วยการสาธารณสุขชุมชน : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ, 2539. 213 หน้า : ภาพประกอบสี

ปิ่น มาลากุล ณ อยุธยา, ม.ล. **ร่มนครินทร์** (วีดิทัศน์). กรุงเทพฯ : บริษัทแปซิฟิคอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น, 2538.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน. ***สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2539. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานเป็นพระราชานุสรณ์ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ วันที่ 10 มีนาคม พุทธศักราช 2539)

พระธรรมเทศนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, 2538. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พิมพ์พระราชทานในงานบำเพ็ญพระราชกุศลสัปตมาวารพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง วันพฤหัสบดีที่ 24 กรกฎาคม พุทธศักราช 2538)

พระราชธรรม พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. กรุงเทพฯ : ธรรมสารและสารบันบรรลือธรรม, 2542.

พระราชธรรม พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล. กรุงเทพฯ : ธรรมสารและสถาบันบรรลือธรรม, 2542.

พระราชธรรม พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. กรุงเทพฯ : ธรรมสารและสถาบันบรรลือธรรม, 2543.

พระราชภาวนาวิกรม และคนอื่นๆ. **บรมราชชนนิยานุสสรณีย์.** กรุงเทพฯ : วัดไตรมิตรวิทยาราม วรวิหาร, 2539. 142 หน้า : ภาพประกอบสี + เหรียญพระพุทธรูป 1 เหรียญ พร้อมเหรียญพระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากร 10 มีนาคม 2539 ชนิดกลม 1 เหรียญ.

พระสาสนโสภณ. **การบริหารทางจิตสำหรับผู้ใหญ่.** พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2515. 381 หน้า. *(คำบรรยายรายการบริหารทางจิตสำหรับผู้ใหญ่ของพระสาสนโสภณ ทางสถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต พ.ศ. 2511-2515 พิมพ์พระราชทานในการพระราชพิธีฉลองพระชนมายุสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีครบ 6 รอบ 21 ต.ค. 2515)*

พัตราพร จารุศร, ผู้เรียบเรียง. ***ซาเนนเมอเซอร์ 84.*** กรุงเทพฯ : สมาคมธนาคารไทย, 2527.

ไพโรจน์ บุญผูก. **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : สำนักงาน กปร., 2539. 111 หน้า : ภาพประกอบ. *(จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 10 มีนาคม 2539)*

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ***บริการทางวิชาการแก่สังคม.*** (เทปบันทึกเสียง), นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

_____. ***เวลา มสธ.*** (วีดิทัศน์), นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา, 2533.

_____. ***บริการสังคม.*** (วีดิทัศน์), นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา, 2539.

มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. **พระราชดำรัสสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทานแก่กรรมการและอาสาสมัคร พอ.สว.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539. 78 หน้า : ภาพประกอบสี.

มูลนิธิไหว้สาแม่ฟ้าหลวง ***ไหว้สาแม่ฟ้าหลวง 2530.*** (วีดิทัศน์), กรุงเทพฯ : สถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5, 2530.

แม่พระผู้ให้ : สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี = HRH the Princess Mother "The Great Grantor". กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะพริ้นท์ อินเตอร์เนชั่นแนล, 2539. 74 หน้า : ภาพประกอบ + ซีดีรอม 1 แผ่น

ย่าของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : Island Publishing, 2538. 214 หน้า : ภาพประกอบ. *(ชื่อเรื่องจากปกนอก : สมเด็จย่า แม่ฟ้าหลวง)*

วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล และคนอื่นๆ, บรรณาธิการ. **สมุนไพรพื้นบ้านล้านนา.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539. 264 หน้า : ภาพประกอบ.

วนิดา สถิตานนท์. **เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2523. 27 หน้า : ภาพประกอบสี. *(กรมศิลปากรจัดพิมพ์เนื่องในอภิลักขิตมหามงคลสมัยที่ทรงเฉลิมพระชนมายุ 80 พรรษา วันที่ 21 ตุลาคม พุทธศักราช 2523)*

วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์. **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับการปฏิบัติธรรม.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539. 74 หน้า : ภาพประกอบ. *(จัดพิมพ์ในวโรกาสงานพระราชพิธี ถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี)*

วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร. **บรมราชชนนียานุสสรณีย์.** กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. (ในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ เมรุมาศ ท้องสนามหลวง 9-11 มีนาคม 2539)

วิภาค วิบูลลากรณ์, พล.ต.ต. และคณะ. ***เรารักพระองค์เพราะทรงพระเมตตา.*** (เทปบันทึกเสียง), การอภิปรายเรื่อง เรารักพระองค์เพราะทรงพระเมตตา เนื่องในวโรกาสพระชนมายุครบ 84 พรรษา ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี วันที่ 20 ตุลาคม 2527, กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ผ., 2527.

ศรีนครินทราบรมราชชนนี, สมเด็จพระ. ***ธรรมะสมเด็จย่า ฉบับต้องพระประสงค์.*** กรุงเทพฯ : ไพลิน, 2540.

ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, บรรณาธิการ. ***พระมลายโศกหล้า เหลือสุข : พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี***, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984), 2541. (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี)

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. **การสังคมสงเคราะห์เพื่อการพัฒนาสังคม : เรียงความที่ได้รับรางวัลการประกวดในโอกาสวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ พ.ศ. 2529.** กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ, 2530. 101 หน้า.

สมชาย พุ่มสอาด. **สมเด็จย่า : พระมารดาแห่งการสังคมสงเคราะห์.** กรุงเทพฯ : สมาคมทหารตำรวจนอกราชการแห่งประเทศไทย. 2533. 277 หน้า : ภาพประกอบ (ภาพสีบางภาพ). (ชื่อเรื่องที่ปกนอก : *90 พรรษา สมเด็จย่า : พระมารดาแห่งการสังคมสงเคราะห์*)

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง, 2539. 199 หน้า : ภาพประกอบสี. *(พิมพ์พระราชทานในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, 2539)*

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับการพัฒนาคุณภาพประชากร. กรุงเทพฯ : สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2528.

สมเด็จย่า พระมารดาของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ลายกนก, 2538. 130 หน้า : ภาพประกอบสี.

สมเด็จย่า แม่ฟ้าหลวง ย่าของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : Island Publishing, 2538.

สมพร เทพสิทธา. **บทความเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์.** กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2541. 81 หน้า : ภาพประกอบ.

สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา, ท่านผู้หญิง และคนอื่นๆ **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกของสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ในวโรกาสครบ 84 พรรษา, 2527.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **ที่ระลึกเนื่องในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของวุฒิสภา วันอาทิตย์ที่ 15 ตุลาคม 2538 ณ วัดพระแท่นดงรังวรวิหาร อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี.** กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ, 2538. 68 หน้า : ภาพประกอบ.

สำนักพระราชวัง. ***หนังสือประมวลรูปถ่ายสิ่งของต่างๆ ที่มีผู้นำมาถวาย สักการะพระบรมศพ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานในโอกาสพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม พุทธศักราช 2539.*** กรุงเทพฯ : พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน, 2539.

สำนักพระราชวัง ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่. **เสด็จฯ พิชิตยอดดอยอินทนนท์ 26 เมษายน 2507.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง, 2538. 1 เล่ม (ไม่มีเลขหน้า) : ภาพประกอบสี. *(พิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานปทาน 7 วัน ถวายพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 29 ก.ค. 38)*

สำนักพระราชวัง. **เสด็จฯ พิชิตยอดดอยอินทนนท์ 26 เมษายน 2507.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บวรสารการพิมพ์, 2531. 1 เล่ม (ไม่มีเลขหน้า) : ภาพประกอบ. *(พิมพ์เนื่องในอภิลักขิตสมัยคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ครบ 88 พรรษา พ.ศ. 2531)*

สำนักพิมพ์บันทึกสยาม. **สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จย่าของประชาชนชาวไทย.** นนทบุรี : บันทึกสยาม, 2538. 133 หน้า : ภาพประกอบ.

สำนักพิมพ์อมรินทร์. **งานพระเมรุมาศ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2539. 100 หน้า : ภาพประกอบสี.

สำนักราชเลขาธิการ. ***หนังสือ Court ข่าวราชการเจ้านาย 11 พระองค์ทรงช่วยกันแต่ง.*** กรุงเทพฯ : สำนักราชเลขาธิการ, 2539. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานในโอกาสพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม พุทธศักราช 2539)

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. ***พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ.*** (วีดิทัศน์), กรุงเทพฯ : คณะกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, 2528.

_____. ***ราชธรรม.*** (วีดิทัศน์), ม.ป.ท. : ม.ป.ผ., 2526.

สุภัทร สวัสดิรักษ์. ***สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.*** กรุงเทพฯ : อักษรโสภณ. 2538.

สุมาลี บำรุงสุข และคณะ. ***สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.***, กรุงเทพฯ : โครงการไทยศึกษา, 2527. (จัดพิมพ์ในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระชนมายุครบ 84 พรรษา 21 ตุลาคม 2527.)

_____. ***เอกสารประกอบการบรรยายทางวิชาการเรื่อง "การใช้วิธีการของประวัติศาสตร์บอกเล่าในงานวิจัยศึกษาเฉพาะกรณี "พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี,"*** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.

สุวิมล ผึ่งประเสริฐ, อำนวยการผลิตและบรรยาย. ***ลิขิตไว้ในแผ่นดิน.*** (วีดิทัศน์) กรุงเทพฯ : บริษัท แปซิฟิก คอมมิวนิเคชั่น, 2539.

โสมรัสมิ์ จันทรประภา, คุณหญิง. ***การบริหารทางจิตวิทยาสำหรับเด็กวัยรุ่น.*** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2523. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานในการพระราชพิธีฉลองพระชนมายุสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ครบ 80 พรรษา วันที่ 21 ตุลาคม 2523.)

หนังสือที่ระลึกเรื่อง สมเด็จย่ากับงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการจัดหางานวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ, 2535.

อนุสรณ์สมเด็จย่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. เพชรบุรี : ชมรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ โรงพยาบาลพระจอมเกล้า, 2539.

อุดม รุ่งเรืองศรี, ผู้รวบรวม. ***พจนานุกรมล้านนา - ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง.*** กรุงเทพฯ : มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง, 2534.

อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดสร้างอุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีตามพระราชดำริ, 2539. 168 หน้า : ภาพประกอบสี. *(คณะกรรมการจัดสร้างอุทยานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตามพระราชดำริ จัดพิมพ์ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสนองพระมหากรุณาธิคุณในงานเปิดอุทยานฯ)*

ดรรชนีสารบาญรวม 2 ปี

วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543

กิ่งแก้ว อ่วมศรี *

- **ก.พ. กับสถานภาพบรรณารักษ์ตาม นว. 24/2540**
  วิจิตร มโนทัย 43 (4) : 5-9.
- **การคิดอย่างสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ : คู่ผสมที่ทรงพลัง**
  วงศ์สว่าง เชาว์ชุติ 44 (2) : 56-62.
- **การจัดการบริหารและการบริการของห้องสมุดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**
  ดร.ทองอยู่ แก้วไทรฮะ 44 (1) : 36-45.
- **การจัดกิจกรรมหาทุน**
  ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 43 (1) : 93-95.
- **การจัดทำนิทรรศการวิชาการ ในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65**
  มัณฑนา เจริญแพทย์ 43 (1) : 81-83.
- **การช่วยเหลือบรรณารักษ์เวียตนามศึกษาดูงานห้องสมุดประเทศไทย**
  เรณู เปียซื่อ 43 (4) : 52-58.
- **การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อความระวัง (ตอนที่ 1)**
  พิมลมาศ ครุฑานุช และกาญจนาภรณ์ จิตต์สง่า 43 (2) : 37-44.
- **การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อความระวัง (ตอนที่ 2)**
  แจ่มจันทร์ นพบุตรกานต์ 44 (2) : 24-28.
- **การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อความระวัง (ตอนที่ 3)**
  วณี เอกอุรุ 44 (3) : 73-82.
- **การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายเอกสารวิชาการในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65**
  สุธันนี กี่ศิริ 43 (1) : 55-65.
- **การเดินทางดูงาน-ประชุม CONSAL XI ณ ประเทศมาเลเซีย-สิงคโปร์**
  ยุพิน จันทร์เจริญสิน 44 (3) : 90-96.

---

* บรรณารักษ์ชำนาญการระดับ 8 ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

- **การประชุมกลุ่มห้องสมุดศิลปะ**
  จิรายุ ดาศรี 43 (1) : 84-89.
- **การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL)**
  ยุพดี ต่อบุณย์ศุภชัย 43 (4) : 39-41.
- **การประเมินค่าสารสนเทศจากอินเตอร์เน็ต**
  ศิริพร ชิตพันธ์ 43 (2) : 18-25.
- **การแพทย์ทางไกลผ่านดาวเทียม**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (2) : 45-62.
- **การมาเยือนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ของ Mrs.Elizabeth F. Watson นายกสมาคมห้องสมุดเครือจักรภพ (Commonwealth Library Association-COMLA)**
  ดร.สมสรวง พฤติกุล 43 (4) : 36-38.
- **การเยี่ยมชมห้องสมุดและกลุ่มห้องสมุดศิลปะ ในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65**
  จิรายุ ดาศรี 43 (1) : 75-80.
- **การแลกเปลี่ยนบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนกับออสเตรเลีย**
  กานต์มณี ศักดิ์เจริญ 43 (4) : 15-18.
- **การวิจัยดำเนินงานกับงานห้องสมุด**
  พรสิน แซ่โกว 44 (2) : 18-23.
- **การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศ**
  ดร.สอางศรี พรสุวรรณ 43 (4) : 67-71.
- **กำหนดเวลาการดำเนินงาน การประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65**
  ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 43 (1) : 23-29.
- **กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการใช้นิทาน**
  จินดา จำเริญ 43 (3) : 56-64.
- **ความช่วยเหลือของ IFLA ต่อห้องสมุดประชาชน**
  เรณู เปียซื่อ 43 (4) : 27-32.
- **ความนำฉบับต้อนรับการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (1) : 1-4.
- **ความนำฉบับสรุปการประชุมวิชาการประจำปี 2542**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 44 (1) : 1-6.
- **ความปลอดภัยในอินเตอร์เน็ต**
  พรรณดาว รัตชะถาวร 43 (3) : 48-55.

- **ความร่วมมือของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศญี่ปุ่น**
  ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์ 43 (4) : 33-35.
- **คำกล่าวเปิดการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการประชุมทางวิชาการประจำปีพุทธศักราช 2542**
  ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน 44 (1) : 9-10.
- **คำกล่าวรายงานการประชุมใหญ่และการประชุมวิชาการประจำปีพุทธศักราช 2542 เรื่อง บทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน**
  ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 44 (1) : 7-8.
- **โครงการการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65 พ.ศ. 2542**
  ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 43 (1) : 11-19.
- **งานประชาสัมพันธ์กับการประชุม IFLA ครั้งที่ 65 กรุงเทพมหานคร**
  วรนุช มานะวนิชย์ 43 (1) : 33-49.
- **งานสัปดาห์ห้องสมุดพุทธศักราช 2543 เรื่อง บทบาทของห้องสมุดในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย**
  สรุปความโดย สุนีย์ นุ้ยจันทร์ และทัศนา หาญพล 44 (3) : 29.
- **จดหมายถึงบรรณาธิการ**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (1) : 104-107.
- **จรรยาบรรณบรรณารักษ์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ**
  วิภา โกยสุขโข 43 (4) : 39-66.
- **จากใบลานสู่พีซี**
  ดร.เพ็ญศรี ก๊วยสุวรรณ 43 (4) : 49-51.
- **ชื่อสำคัญที่สัมพันธ์กับห้องสมุด**
  จารุวรรณ สินธุโสภณ 44 (2) : 29-37.
- **ดรรชนีชื่อผู้แต่ง วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 44 (4) : 67-73.
- **ดรรชนีชื่อเรื่อง วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 44 (4) : 61-66 .
- **ดรรชนีวารสารห้องสมุดปีที่ 43 ฉบับที่ 1-4, ตุลาคม-ธันวาคม 2542**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (4) : 122-128.
- **ดรรชนีสารบาญรวม 2 ปี วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 44 (4) : 53-60.

- **ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเศรษฐกิจของเอเปค**
  พรรณดาว รัตชะถาวร 44 (3) : 38-50.
- **ทัศนศึกษาศิลปะวัฒนธรรมไทยในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65**
  ประไพพรรณ จารุทวี 43 (1) : 66-74.
- **ทำอย่างไรให้เด็กไทยรักการอ่าน**
  ดารกา ต้นครองจันทร์ 44 (1) : 71-75.
- **เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศอาเซียน**
  ประไพพรรณ จารุทวี 43 (3) : 36-43.
- **แนวโน้มการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์**
  ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 43 (4) : 72-76.
- **แนะนำคณะกรรมการอำนวยการจัดการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65 ในพระบรมราชูปถัมภ์** 43 (1) : 8-10.
- **แนะนำระบบอัตโนมัติของหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์**
  พรพิมล แสนเสน่ห์ และอรทัย วารีสอาด 44 (2) : 47-55.
- **บทกลอนเฉลิมพระเกียรติ "นวมินทรมหาราชสดุดี"**
  ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 43 (1) : ก.
- **บทบรรณาธิการ**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (1) : ช-ฌ. 43 (2) : ก-ค.
  43 (3) : ก-ค. 43 (4) : ช-ซ.
  44 (1) : ก-ข. 44 (2) : ก-ข.
  44 (3) : ก-ข. 44 (4) : ก-ข.
- **บรรณานุกรมเลือกสรร สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี, ยุพดี จารุทรัพย์ และชัยวัฒน์ น่าชม 44 (2) : 10-17.
- **บรรณารักษ์กับการสร้างสรรค์งานวิชาการ**
  โสภี อุณรุท *44 (2) : 10-17.*
- **บริการนำส่งเอกสาร**
  สีปาน ทรัพย์ทอง 44 (3) : 18-28.
- **แบบประเมินผลการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2542 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เรื่อง บทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน** 44 (1) : 76-79.

- **ประกาศของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ**
  คำสั่งที่ 1/2539 43 (1) : 5-7.
- **ประเด็นที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับ outsourcing งานห้องสมุด**
  วงศ์สว่าง เชาว์ชุติ 43 (3) : 16-35.
- **ปัญหาการบริหารงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ**
  ชุติมา สัจจานันท์ 44 (3) : 51-72.
- **ปัญหาความไม่ถาวรของการอ้างอิงเอกสารบนเวิลด์ไวด์เว็บ**
  ดร.ยรรยง เต็งอำนวย และสุภาพร ชัยธัมมะปกรณ์ 43 (2) : 1-17.
- **ปัญหาคอมพิวเตอร์ปี ค.ศ. 2000 (Y2K) : ผลกระทบต่อแหล่งบริการสารนิเทศ**
  พรรณดาว รัตชะถาวร 43 (2) : 26-36.
- **โปรแกรม EndNote กับการจัดการบรรณานุกรม**
  ดร.นงเยาว์ เปรมกมลเนตร 44 (2) : 1-9.
- **พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ**
  วันพฤหัสบดีที่ 25 พฤศจิกายน 2514
  ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา 43 (4) : ข-ง.
- **...พระมหากรุณา เพื่อการศึกษาแก่ข้าแผ่นดิน**
  ปัทมาภรณ์ ธรรมทัติ 44 (4) : 9-16.
- **พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามราชกุมารี**
  เนื่องในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2528 43 (4) : จ.
- **พระราชจริยาวัตร พระราชเกียรติคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : จากเรื่องเล่าและข้อคิดที่มีค่า...สำหรับพสกนิกรชาวไทย**
  จินดา จำเริญ (ผู้รวบรวม) 44 (4) : 17-26.
- **มหาวิทยาลัยศิลปากร : แหล่งสารสนเทศทางวัฒนธรรม**
  กาญจนา สุคนธมณี 43 (3) : 1-15.
- **ภัควดี.....ยอดสตรีใจสู้**
  ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 44 (1) : ค-ง.
- **100 ปี สมเด็จย่า เพ็ญพระกรุณาเพื่อประชาไทย**
  พ.อ.หญิงอุษณีย์ เกษมสันต์ 44 (4) : 1-8.

- **ระบบการรักษาความปลอดภัยของห้องสมุด**
  มัณฑนา เจริญแพทย์ 43 (2) : 63-67.
- **ระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9002 กับการประกันคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย**
  วันทนา กิติศรีวรพันธุ์ 44 (3) : 1-9.
- **รายงานการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการจัดหาและจัดสรรทุนให้แก่ผู้เข้าประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65**
  เพ็ญศรี ก๊วยสุวรรณ 43 (1) : 90-92.
- **รายงานการลงทะเบียนล่วงหน้าในการประชุมบรรรารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65**
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (1) : 96-102.
- **รายงานสรุปผลการประชุมบรรณารักษ์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 11**
  สุนันทา วงศ์ชาลี 44 (3) : 83-89.
- **รายชื่อคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ**
  พ.ศ. 2538-2542 (5 ปี)
  พ.ศ. 2497-2542 (45 ปี) (จัดเรียงตามลำดับอักษร)
  กิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (4) : 103-121.
- **เริ่มต้นอย่างไรในการเขียน**
  กรรณิการ์ พรหมพันธ์ใจ 43 (3) : 44-47.
- **เล่าสู่กันฟัง เขียนสู่กันอ่าน กิจกรรมสร้างนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษา**
  ดารกา ต้นครองจันทร์ 44 (3) : 10-17.
- **ศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.)**
  ดร.บุญเลิศ มาแสง, ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์, ขรรค์ชัย คงเสน่ห์ 44 (1) : 46-63.
- **สมาคมห้องสมุดฯ กับการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน**
  สุภัทรา วันทายนต์ 44 (4) : 27-37.
- **สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ : กิจการโดยสรุปในรอบ 5 ปี**
  ดร.ทัศนา หาญพล และกิ่งแก้ว อ่วมศรี 43 (4) : 77-102.
- **สมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือการอ่าน**
  ดร.ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล และพรอนงค์ นิยมค้า 43 (4) : 19-22.

สรุปการเสวนา เรื่อง การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

วิทยากร : ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา
นางสาวสมทรง แสงแก้ว 44 (1) : 31-32.

สรุปการอภิปราย เรื่อง การจัดการบริหารและบริการของห้องสมุด เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วิทยากร : อาจารย์วิทยากร เชียงกูล
ดร.ทองอยู่ แก้วไทรฮะ
ดร.ประพัฒนพงศ์ เสนาฤทธิ์
ผู้ดำเนินรายการ : นางทิพวรรณ แซ่ตั้ง 44 (1) : 22-24.

สรุปการอภิปราย เรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เกี่ยวกับห้องสมุด

วิทยากร : ดร.รุ่ง แก้วแดง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรวรรณ ภักดีบุตร
ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ 44 (1) : 14-21.

สรุปการอภิปราย เรื่อง พัฒนาการเครือข่ายการศึกษากับงานห้องสมุด

วิทยากร : นางศรีดา ตันทะอธิพานิช
ดร.ธนากร อ้วนอ่อน
ผู้ดำเนินรายการ : นางสาวประดิษฐา ศิริพันธ์ 44 (1) : 25-30.

สรุปการอภิปราย เรื่อง แหล่งข้อมูลท้องถิ่น

วิทยากร : ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์
ดร.บุญเลิศ มาแสง
อาจารย์นฤมล ปราชญโยธิน
ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ 44 (1) : 34-35.

สรุปปาฐกถาเรื่อง การปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

วิทยากร : ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน 44 (1) : 11-13.

สรุปเรื่อง IFLA

พูลสุข ปริวัตรวรวุฒิ 43 (4) : 42-48.

สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด

ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 43 (1) : 20-22.

สัมมนาความร่วมมือระหว่างสมาคมห้องสมุดอเมริกัน กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.ทัศนา หาญพล 43 (4) : 10-14.

- **สารจากนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2538-39, 2542-43)**
  ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 43 (4) : 1-3.
- **สารจากอดีตนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2540-41)**
  รองศาสตราจารย์ชุติมา สัจจานันท์ 43 (4) : 4.
- **สาส์นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**
  องค์อุปถัมภ์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 43 (1) : ข.
- **หนังสือเป็นขุมทรัพย์ที่มีคุณค่ามหาศาล**
  ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย 43 (4) : ฉ.
- **หนังสือหายากกับการสืบค้นทางออนไลน์**
  เบญจา รุ่งเรืองศิลป์ 44 (2) : 38-46.
- **หอสมุดแห่งชาติ : นิทรรศการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี**
  จุไรศรี ธนะชานันท์ 44 (4) : 39-44.
- **5 ปี แผนกนิเทศห้องสมุด**
  สุภัทรา วันทายนต์ 43 (4) : 23-26.
- **แหล่งการเรียนรู้ของคนในชนบท : ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน**
  รองศาสตราจารย์สมจิต พรหมเทพ 44 (1) : 64-70.
- **อาศิรวาทนวมินทรมหาราชสดุดี**
  วิวัฒน์ บัตรเจริญ (ร้อยกรองถวาย) 43 (4) : ก.
- **อาสาสมัครสำหรับการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65**
  พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ 43 (1) : 50-54.
- **อิฟฟลา (IFLA) กับประเทศไทย**
  เพ็ญศรี ก๊วยสุวรรณ 43 (1) : 30-32.

ดรรชนีชื่อเรื่อง

วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543

กิ่งแก้ว อ่วมศรี *

- **"ก.พ. กับสถานภาพบรรณารักษ์ตาม นว. 24/2540"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 5-9.
- **"การคิดอย่างสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ : คู่ผสมที่ทรงพลัง"** 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 56-62.
- **"การจัดการบริหารและการบริการของห้องสมุดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 36-45.
- **"การจัดกิจกรรมหาทุน"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 93-95.
- **"การจัดทำนิทรรศการวิชาการ ในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 81-83.
- **"การช่วยเหลือบรรณารักษ์เวียตนามศึกษาดูงานห้องสมุดประเทศไทย"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 52-58.
- **"การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อความระวัง (ตอนที่ 1)"** 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 37-44.
- **"การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อความระวัง (ตอนที่ 2)"** 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 24-28.
- **"การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อความระวัง (ตอนที่ 3)"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 73-82.
- **"การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายเอกสารวิชาการในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 55-65.
- **"การเดินทางดูงาน-ประชุม CONSAL XI ณ ประเทศมาเลเซีย-สิงคโปร์"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 90-96.
- **"การประชุมกลุ่มห้องสมุดศิลปะ"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 84-89.
- **"การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL)"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 39-41.
- **"การประเมินค่าสารสนเทศจากอินเตอร์เน็ต"** 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 18-25.
- **"การแพทย์ทางไกลผ่านดาวเทียม"** 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 45-62.

---

* บรรณารักษ์ชำนาญการระดับ 8 ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

- **"การมาเยือนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ของ Mrs. Elizabeth F. Watson นายกสมาคมห้องสมุดเครือจักรภพ (Commonwealth Library Association-COMLA)"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 36-38.
- **"การเยี่ยมชมห้องสมุดและกลุ่มห้องสมุดศิลปะในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 75-80.
- **"การแลกเปลี่ยนบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนกับออสเตรเลีย"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 15-18.
- **"การวิจัยดำเนินงานกับงานห้องสมุด"** 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 18-23.
- **"การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 67-71. (บทความภาษาอังกฤษ)
- **"กำหนดเวลาการดำเนินงาน การประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 23-29.
- **"กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการใช้นิทาน"** 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 56-64.
- **"ความช่วยเหลือของ IFLA ต่อห้องสมุดประชาชน"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 27-32.
- **"ความนำฉบับต้อนรับการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 1-4.
- **"ความนำฉบับสรุปการประชุมวิชาการประจำปี 2542"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 1-6.
- **"ความปลอดภัยในอินเตอร์เน็ต"** 43, 3 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 48-55.
- **"ความร่วมมือของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศญี่ปุ่น"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 33-35.
- **"คำกล่าวเปิดการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการประชุมทางวิชาการประจำปีพุทธศักราช 2542"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 9-10.
- **"คำกล่าวรายงานการประชุมใหญ่และการประชุมวิชาการประจำปีพุทธศักราช 2542 เรื่อง บทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 7-8.
- **"โครงการการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65 พ.ศ. 2542"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 11-19.
- **"งานประชาสัมพันธ์กับการประชุม IFLA ครั้งที่ 65 กรุงเทพมหานคร"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 33-49.
- **"งานสัปดาห์ห้องสมุดพุทธศักราช 2543 เรื่อง บทบาทของห้องสมุดในการอนุรักษ์ภูมิภูมิปัญญาไทย"** 44, 3 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) : 29.

- **"จดหมายถึงบรรณาธิการ"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 104-107.
- **"จรรยาบรรณบรรณารักษ์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 39-66.
- **"จากใบลานสู่พีซี"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 49-51.
- **"ชื่อสำคัญที่สัมพันธ์กับห้องสมุด"** 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : **29-37.**
- **"ดรรชนีชื่อผู้แต่ง วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543"** 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) : **68-74.**
- **"ดรรชนีชื่อเรื่อง วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543"** 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) : **62-67.**
- **"ดรรชนีสารบาญรวม 2 ปี วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543"** 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) : **54-61.**
- **"ดรรชนีวารสารห้องสมุดปีที่ 43 ฉบับที่ 1-4, มกราคม-ธันวาคม 2542"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : **122-128.**
- **"ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเศรษฐกิจของเอเปค"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : **38-50.**
- **"ทัศนศึกษาศิลปวัฒนธรรมไทยในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 66-74.
- **"ทำอย่างไรให้เด็กไทยรักการอ่าน"** **44, 1** (มกราคม-มีนาคม 2543) : **71-75.**
- **"เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศอาเซียน"** 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 36-43.
- **"แนวโน้มการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 72-76.
- **"แนะนำคณะกรรมการอำนวยการจัดการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 8-10.
- **"แนะนำระบบอัตโนมัติของหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์"** 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 47-55.
- **"บทกลอนเฉลิมพระเกียรติ "นวมินทรมหาราชสดุดี"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : ก.
- **"บทบรรณาธิการ"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : ช-ฌ.
- "_____" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : ก-ค.
- "_____" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : ก-ค.
- "_____" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : ช-ซ.
- "_____" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : ก-ข.
- "_____" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : ก-ข.

- **"บทบรรณาธิการ"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : ก-ข.
- **"_____"** 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) : ก-ข.
- **"บรรณารักษ์กับการสร้างสรรค์งานวิชาการ"** 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 10-17.
- **"บริการนำส่งเอกสาร"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 18-28.
- **"แบบประเมินผลการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2542 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เรื่อง บทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 76-79.
- **ประกาศของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ คำสั่งที่ 1/2539"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 5-7.
- **"ประเด็นที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับ outsourcing งานห้องสมุด"** 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 16-35.
- **"ปัญหาการบริหารงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 51-72.
- **"ปัญหาความไม่ถาวรของการอ้างอิงเอกสารบนเวิลด์ไวด์เว็บ"** 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 1-17.
- **"ปัญหาคอมพิวเตอร์ปี ค.ศ. 2000 (Y2K) : ผลกระทบต่อแหล่งบริการสารนิเทศ"** 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 26-36.
- **"โปรแกรม EndNote กับการจัดการบรรณานุกรม"** 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 1-9.
- **"พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ วันพฤหัสบดีที่ 25 พฤศจิกายน 2514 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : ข-ง.
- **"พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามราชกุมารี เนื่องในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2528"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : จ.
- **"มหาวิทยาลัยศิลปากร : แหล่งสารสนเทศทางวัฒนธรรม"** 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 1-15.
- **"ภัควดี.....ยอดสตรีใจสู้"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : ค-ง.
- **"ระบบการรักษาความปลอดภัยของห้องสมุด"** 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 63-67.
- **"ระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9002 กับการประกันคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 1-9.
- **"รายงานการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการจัดหาและจัดสรรทุนให้แก่ผู้เข้าประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 90-92.

- **"รายงานการลงทะเบียนล่วงหน้าในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 96-102.
- **"รายงานสรุปผลการประชุมบรรณารักษ์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 11"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 83-89:
- **"รายชื่อคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ พ.ศ. 2538-2542 (5 ปี) พ.ศ. 2497-2542 (45 ปี) (จัดเรียงตามลำดับอักษร)"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 103-121.
- **"เริ่มต้นอย่างไรในการเขียน"** 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : **44-47.**
- **"เล่าสู่กันฟัง เขียนสู่กันอ่าน กิจกรรมสร้างนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษา"** 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : **10-17.**
- **"ศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.)"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 46-63.
- **"สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ : กิจการโดยสรุปในรอบ 5 ปี"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 77-102.
- **"สมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 19-22.
- **"สรุปการเสวนา เรื่อง การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 31-32.
- **"สรุปการอภิปราย เรื่อง การจัดการบริหารและบริการของห้องสมุด เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 22-24.
- **"สรุปการอภิปราย เรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวกับห้องสมุด"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 14-21.
- **"สรุปการอภิปราย เรื่อง พัฒนาการเครือข่ายการศึกษากับงานห้องสมุด"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 25-30.
- **"สรุปการอภิปราย เรื่อง แหล่งข้อมูลท้องถิ่น"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 34-35.
- **"สรุปปาฐกถาเรื่อง การปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน"** 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 11-13.
- **"สรุปเรื่อง IFLA"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 42-48.
- **"สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 20-22.
- **"สัมมนาความร่วมมือระหว่างสมาคมห้องสมุดอเมริกันกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 10-14.
- **"สารจากนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2538-39, 2542-43)"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 1-3.

- **"สารจากอดีตนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2540-41)"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 4.
- **"สาส์นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : ข.
- **"หนังสือเป็นขุมทรัพย์ที่มีคุณค่ามหาศาล"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : ฉ.

"หนังสือหายากกับการสืบค้นทางออนไลน์" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 38-46.

- **"5 ปี แผนกนิเทศห้องสมุด"** 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 23-26.

"แหล่งการเรียนรู้ของคนในชนบท : ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน" 44, 1 (มกราคม-

- มีนาคม 2543) : 64-70.

"อาศิรวาทนวมินทรมหาราชสดุดี" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : ก.

- **"อาสาสมัครสำหรับการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 50-54.
- **"อิฟฟลา (IFLA) กับประเทศไทย"** 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 30-32.

ดรรชนีชื่อผู้แต่ง

วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2542-2543

กิ่งแก้ว อ่วมศรี *

กรรณิการ์ พรหมพันธ์ใจ "เริ่มต้นอย่างไรในการเขียน" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 44-47.

กาญจนา สุคนธมณี "มหาวิทยาลัยศิลปากร : แหล่งสารสนเทศทางวัฒนธรรม" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 1-15.

กาญจนาภรณ์ จิตต์สง่า, ผู้แต่งร่วม "การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อควรระวัง (ตอนที่ 1)" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 37-44.

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ "การแลกเปลี่ยนบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนกับออสเตรเลีย" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 15-18.

กิ่งแก้ว อ่วมศรี "การแพทย์ทางไกลผ่านดาวเทียม" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 45-62.

_____"ความนำฉบับต้อนรับการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) 1-4.

_____"ความนำฉบับสรุปการประชุมวิชาการประจำปี 2542" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) 1-64.

_____"จดหมายถึงบรรณาธิการ : แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในบทความเรื่อง ถนอมสายตาอย่างไรโดยไม่ต้องใช้แว่นหรือคอนแทกต์แลนส์" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) 104-107.

_____"ดรรชนีวารสารห้องสมุดปีที่ 43 ฉบับที่ 1-4 มกราคม-ธันวาคม 2542" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) 122-128.

_____"ดรรชนีวารสารห้องสมุดปีที่ 44 ฉบับที่ 1-4 มกราคม-ธันวาคม 2543"

_____"ดรรชนีสารบาญรวม 2 ปี วารสารห้องสมุดปีที่ 43-44, 2543-2543" 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) 54-61.

_____"แนะนำคณะกรรมการอำนวยการจัดประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65 ในพระบรมราชูปถัมภ์" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) 8-10.

_____"บทบรรณาธิการ" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) ช-ฌ.

_____"บทบรรณาธิการ" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) ก-ค.

_____"บทบรรณาธิการ" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) ก-ค.

_____"บทบรรณาธิการ" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) ช-ซ.

---

* บรรณารักษ์ชำนาญการระดับ 8 ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

กิ่งแก้ว อ่วมศรี "บทบรรณาธิการ" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) ก-ข.

_____"บทบรรณาธิการ" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) ก-ค.

_____"บทบรรณาธิการ" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) ก-ข.

_____"บทบรรณาธิการ" 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) ก-ข.

_____"รายงานการลงทะเบียนล่วงหน้าในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) 96-103.

_____"รายชื่อคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ 45 ปี จัดเรียงตามลำดับอักษร" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) 103-121.

_____"สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ : กิจการโดยสรุปในรอบ 5 ปี พ.ศ. 2538-2542" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) 77-102.

กุลธร เลิศสุริยะกุล "สรุปการอภิปราย เรื่อง พัฒนาการเครือข่ายการศึกษากับงานห้องสมุด" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) 25-30.

ขรรค์ชัย คงเสน่ห์ "ศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.)" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 46-63.

จารุวรรณ สินธุโสภณ "ชื่อสำคัญที่สัมพันธ์กับห้องสมุด" 44, 2 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 29-37.

จินดา จำเริญ "กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการใช้นิทาน" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 56-64.

_____"พระราชจริยาวัตร พระราชเกียรติคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี : จากเรื่องเล่าและข้อคิดที่มีค่า : สำหรับพสกนิกรชาวไทย" 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) 17-26.

จิรวรรณ ภักดีบุตร "สรุปการอภิปรายเรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวกับห้องสมุด" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 14-21.

จิรายุ ดาศรี "การประชุมกลุ่มห้องสมุดศิลปะ" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 84-89.

_____"การเยี่ยมชมห้องสมุดและกลุ่มห้องสมุดศิลปะในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 75-80.

จุไรศรี ธนะชานันท์ "หอสมุดแห่งชาติ : นิทรรศการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี" 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) :

แจ่มจันทร์ นพบุตรกานต์ "การใช้หัวเรื่องย่อย (ตอนที่ 2)" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 24-28.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ "แนวโน้มการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 72-76.

ชวน หลีกภัย, ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี "หนังสือเป็นขุมทรัพย์ที่มีคุณค่ามหาศาล" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : ฉ.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "สรุปการอภิปราย เรื่อง แหล่งข้อมูลท้องถิ่น" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 34-35.

ชุติมา สัจจานันท์ "ปัญหาการบริหารงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 51-72.

_____"สารจากอดีตนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2540-2541)" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 4.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ "บทกลอนเฉลิมพระเกียรติ นวมินทรมหาราชสดุดี" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : ก.

ดารกา ต้นครองจันทร์ "ทำอย่างไรให้เด็กไทยรักการอ่าน" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 71-75.

_____"เล่าสู่กันฟัง เขียนสู่กันอ่าน กิจกรรมสร้างนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษา" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 10-17.

ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล "สมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 19-22.

ทองอยู่ แก้วไทรฮะ "การจัดการบริหารและการบริการของห้องสมุดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 36-45.

ทัศนา หาญพล "สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ : กิจการโดยสรุปในรอบ 5 ปี" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 77-102.

_____"สัมมนาความร่วมมือระหว่างสมาคมห้องสมุดอเมริกันกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 10-14.

_____(สรุปความ) "งานสัปดาห์ห้องสมุดพุทธศักราช 2543 เรื่อง บทบาทของห้องสมุดในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 34-37.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ "พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" 43, 3 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : จ.

_____"สาส์นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : ข.

ธนากร อ้วนอ่อน "การอภิปรายเรื่อง พัฒนาการเครือข่ายการศึกษากับงานห้องสมุด" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 25-30.

นงเยาว์ เปรมกมลเนตร "โปรแกรม EndNote กับการจัดการบรรณานุกรม" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 1-9.

นฤมล ปราชญโยธิน "สรุปการอภิปราย เรื่อง แหล่งข้อมูลท้องถิ่น" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 34-35.

บุญเลิศ มาแสง "ศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.)" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 46-63.

_____"สรุปการอภิปราย เรื่อง แหล่งข้อมูลท้องถิ่น" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 34-35.

เบญจา รุ่งเรืองศิลป์ "หนังสือหายากกับการสืบค้นทางออนไลน์" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 38-46.

ปัทมาภรณ์ ธรรมทัต "...พระมหากรุณาเพื่อการศึกษาแก่ข้าแผ่นดิน" 44, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543) : 9-16.

ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์ "ความร่วมมือของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศญี่ปุ่น" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 33-35.

ประพัฒนพงศ์ เสนาฤทธิ์ "สรุปการอภิปราย เรื่อง การจัดการบริหารและบริการของห้องสมุดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 22.

ประไพพรรณ จารุทวี "ทัศนศึกษาศิลปะวัฒนธรรมไทยในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 66-74.

_____"เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศอาเซียน" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 36-43.

พรพิมล แสนเสน่ห์ "แนะนำระบบอัตโนมัติของหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 47-55.

พรรณดาว รัตชะถาวร "ความปลอดภัยในอินเตอร์เน็ต" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 48-55.

_____"ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเศรษฐกิจของเอเปค" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 38-50.

_____"ปัญหาคอมพิวเตอร์ปี ค.ศ. 2000 (Y2K) : ผลกระทบต่อแหล่งบริการสารนิเทศ" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 26-36.

พรสิน แซ่โกว "การวิจัยดำเนินงานกับงานห้องสมุด" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 18-23.

พรอนงค์ นิยมค้า, ผู้แต่งร่วม "สมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 19-22.

พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ "อาสาสมัครสำหรับการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 50-54.

พิมลมาศ ครุฑานุช "การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อควรระวัง (ตอนที่ 1)" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 37-44.

พูลสุข ปริวัตรวรวุฒิ "สรุปเรื่อง IFLA" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 42-48.

เพ็ญศรี ก๊วยสุวรรณ "จากใบลานสู่พีซี" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 49-51.

_____"รายงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการจัดหาและจัดสรรทุนให้แก่ผู้เข้าประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 90-92.

_____"อิฟฟลา (IFLA) กับประเทศไทย" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 30-32.

ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว "พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : ข-ง.

มัณฑนา เจริญทรัพย์ "การจัดนิทรรศการในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 81-83.

_____"ระบบการรักษาความปลอดภัยของห้องสมุด" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 63-67.

แม้นมาส ชวลิต, ศาสตราจารย์คุณหญิง "การจัดกิจกรรมหาทุน" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 93-95.

_____"กำหนดเวลาการดำเนินงาน การประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 23-29.

_____"คำกล่าวรายงานการประชุมใหญ่และการประชุมวิชาการประจำปีพุทธศักราช 2542 เรื่อง บทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 7-8.

_____"โครงการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 11-19.

_____"ภัควดี...ยอดสตรีใจสู้" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : ค-ง.

_____"สรุปการเสวนา เรื่อง การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 31-32.

_____"สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 20-22.

_____"สารจากนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2538-2539, 2542-2543)" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 1-3.

ยรรยง เต็งอำนวย "ปัญหาความไม่ถาวรของการอ้างอิงเอกสารบนเวิลด์ไวด์เว็บ" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 1-17.

ยุพดี ต่อบุณย์ศุภชัย "การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL)" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 39-41.

ยุพิน จันทร์เจริญสิน "การเดินทางดูงาน-ประชุม CONSAL XI ณ ประเทศมาเลเซีย-สิงคโปร์" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 90-96.

รุ่ง แก้วแดง "สรุปการอภิปราย เรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวกับห้องสมุด" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 14-21.

เรณู เปียซื่อ "การช่วยเหลือบรรณารักษ์เวียตนามศึกษาดูงานห้องสมุดประเทศไทย" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 52-58.

_____"ความช่วยเหลือของ IFLA ต่อห้องสมุดประชาชน" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 27-32.

วงศ์สว่าง เชาว์ชุติ "การคิดอย่างสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ : คู่ผสมที่ทรงพลัง" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 56-62.

วงศ์สว่าง เชาว์ชุติ "ประเด็นที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับ outsourcing งานห้องสมุด" 43, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2542) : 16-35.

วณี เอกอุรุ "การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อควรระวัง (ตอนที่ 3)" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 73-82.

วรนุช มานะวนิชย์ "งานประชาสัมพันธ์การประชุม IFLA ครั้งที่ 65 กรุงเทพมหานคร" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 33-49.

วันทนา กิติศรีวรพันธุ์ "ระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9002 กับการประกันคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 1-9.

วิจิตร มโนทัย "ก.พ. กับสถานภาพบรรณารักษ์ตาม นว.24/2540" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 5-9.

วิจิตร ศรีสอ้าน "คำกล่าวเปิดการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการประชุมทางวิชาการประจำปีพุทธศักราช 2542" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 9-10.

_____"สรุปปาฐกถา เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 11-13.

วิทยากร เชียงกูล "สรุปการอภิปราย เรื่อง การจัดการบริหารและบริการของห้องสมุด เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 22-24.

วิภา โกยสุขโข "จรรยาบรรณบรรณารักษ์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 59-66.

วิวัฒน์ บัตรเจริญ "อาศิรวาทนวมินทรมหาราชสดุดี" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : ก.

ศรีดา ตันทะอธิพานิช "สรุปการอภิปราย เรื่อง พัฒนาการเครือข่ายการศึกษากับงานห้องสมุด" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 25-30.

ศิริพร ชิตพันธ์ "การประเมินค่าสารสนเทศจากอินเตอร์เน็ต" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 18-25.

สมจิต พรหมเทพ "แหล่งการเรียนรู้ของคนในชนบท : ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประหมู่บ้าน" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 64-70.

สมสรวง พฤติกุล "การมาเยือนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ของ Mrs.Elizabeth F. Watson นายกสมาคมห้องสมุดเครือจักรภพ (Commonwealth Library Association-COMLA)" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 36-38.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ "แบบประเมินผลการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2542 เรื่อง บทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 76-79.

สอางศรี พรสุวรรณ "Libraty and Information Science Education in Thailand : an overiew" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 67-71. (บทความภาษาอังกฤษ)

สีปาน ทรัพย์ทอง "บริการนำส่งเอกสาร" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 18-28.

สุธันนี กี่ศิริ "การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายเอกสารวิชาการในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65" 43, 1 (มกราคม-มีนาคม 2542) : 55-65.

สุนทร โคตรบรรเทา "สรุปการเสวนา เรื่อง การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย" 44, 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 31-32.

สุนันทา วงศ์ชาลี "รายงานสรุปผลการประชุมบรรณารักษ์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 11" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 83-89.

สุนีย์ นุ้ยจันทร์ (สรุปความ) "งานสัปดาห์ห้องสมุดพุทธศักราช 2543 เรื่องบทบาทของห้องสมุดในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย" 44, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 34-37.

สุภัทรา วันทายนต์ "5 ปีแผนกนิเทศห้องสมุด" 43, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 23-26.

สุภาพร ชัยธัมมะปกรณ์, ผู้แต่งร่วม "ปัญหาความไม่ถาวรของการอ้างอิงเอกสารบนเวิลด์ไวด์เว็บ" 43, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2542) : 1-17.

โสภี อุณรุท "บรรณารักษ์กับการสร้างสรรค์งานวิชาการ" 44, 2 (กรกฎาคม-กันยายน 2543) : 10-17.

อรทัย วารีสอาด "แนะนำระบบอัตโนมัติของหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์" 44, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) : 47-55.

ใบสมัครสมาชิก

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1. ชื่อ (นาย, นาง, นางสาว).....นามสกุล.....

   Name (Mr., Mrs, Miss).....Surname.....

2. เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

3. วุฒิการศึกษา

ชื่อวุฒิ	วิชาเอก	สถาบัน	พ.ศ. ที่จบ
อนุปริญญา.....	.....	.....	.....
ปริญญาตรี.....	.....	.....	.....
ปริญญาโท.....	.....	.....	.....
ปริญญาเอก.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....

4. ตำแหน่งปัจจุบัน.....

5. ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....

6. ตำแหน่งบริหาร (ถ้ามี).....

7. สถานที่ทำงาน ชื่อหน่วยงาน.....

   ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

   จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

   E-mail.....

8. ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

   อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

   โทรศัพท์.....โทรสาร.....

9. ความเชี่ยวชาญ/ชำนาญการ.....

   .....

10. ประสบการณ์ในการทำงานและผลงาน.....

    .....

11. ประเภทของสมาชิก (โปรดกาเครื่องหมาย/หน้ารายการที่ท่านสมัคร)

    ❍ สามัญ (โปรดใส่เครื่องหมายหน้ารายการที่ท่านสมัคร)

    ❍ บุคคลตลอดชีพ 1,530 บาท ❍ บุคคลรายปี ปีละ 280 บาท

    ❍ นิติบุคคล ปีละ 530 บาท ❍ วิสามัญบุคคลรายปี ปีละ 230 บาท

หมายเหตุ ราคานี้รวมอัตราค่าธรรมเนียมแรกเข้าเป็นสมาชิกแล้ว

12. **สมาชิกชมรม** ขอสมัครเป็นสมาชิกชมรมต่อไปนี้ (โปรดระบุเพียงชมรมเดียว)

ในกรณีที่ท่านต้องการสมัครเป็นสมาชิกชมรมมากกว่า 1 ชมรม

สมาชิกตลอดชีพต้องเสียค่าสมัครเพิ่มขึ้นชมรมละ 300 บาท สมาชิกรายปีเสียเพิ่มชมรมละ 30 บาท ยกเว้น ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา เลือกเป็นชมรมที่ 2 สมาชิกรายปี 62.50 บาทต่อปี, ตลอดชีพ 375 บาท

❍ ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา อันดับที่.....

❍ ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน อันดับที่.....

❍ ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน อันดับที่.....

❍ ชมรมห้องสมุดเฉพาะ อันดับที่.....

❍ ชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี อันดับที่.....

❍ ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ อันดับที่.....

❍ ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ อันดับที่.....

❍ ชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ อันดับที่.....

❍ ชมรมห้องสมุดสถาบันเอกชน อันดับที่.....

13. สิ่งที่ได้รับจากการเป็นสมาชิก

1. วารสาร "ห้องสมุด" ปีละ 4 ฉบับ
2. ข่าวสมาคม เดือนละ 1 ฉบับ
3. สมาชิกสามัญมีสิทธิเลือกตั้งและสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

สมาชิกรายปีสิ้นสุดสมาชิกภาพ ณ วันที่ 31 ธันวาคม ทุกปี

ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามข้อบังคับและยินดีร่วมกิจกรรมของสมาคม

ลงนาม.....ผู้สมัคร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

หมายเหตุ การส่งเงิน ธนาณัติ สั่งจ่าย ปณ. คลองจั่น กรุงเทพฯ 10240
ในนาม **นางวรรัตน์ ศรีน้ำเงิน** สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

สำหรับนายทะเบียน

ได้รับอนุมัติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในการประชุมครั้งที่...../25.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ลงนาม.....

นายทะเบียน

วารสารห้องสมุด

สมัครเป็นสมาชิก วารสารห้องสมุด

เป็นเวลา 1 ปี (4 ฉบับ) ในราคา 250 บาท

เล่มปลีกฉบับละ 60 บาท ค่าจัดส่งทางไปรษณีย์ 10 บาท

เริ่มตั้งแต่วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อ ❍ นางสาว ❍ นาง ❍ นาย

.....

อาชีพ.....

ที่ทำงาน.....

.....โทร.....

ที่บ้าน.....

.....โทร.....

สถานที่จัดส่ง ❍ บ้าน ❍ ที่ทำงาน

ลายเซ็น.....

❍ เงินสด ❍ ธนาณัติ หรือ ❍ เช็คไปรษณีย์ สั่งจ่าย ปณ. คลองจั่น

ในนาม วรรัตน์ ศรีน้ำเงิน
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 734-8022-3 โทรสาร 734-8024

หมายเหตุ สมาชิกผู้ใดไม่ได้รับวารสารห้องสมุด โปรดแจ้ง คุณวรรัตน์ ศรีน้ำเงิน บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นลายลักษณ์อักษร

อัตราค่าโฆษณาวารสารห้องสมุด

วารสารวิชาการรายสามเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ ความคิด ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (จัดพิมพ์ส่งให้สมาชิกทั่วประเทศ)

อัตราค่าโฆษณามี 3 ประเภทดังนี้ :-

ประเภท I ปกหลังเต็มหน้า 4 สี

1. 4 ฉบับ (1 ปี) = 20,000 บาท
2. 2 ฉบับ (ครึ่งปี) = 10,000 บาท
3. 1 ฉบับ = 6,000 บาท

ประเภท II ด้านในปกหลังเต็มหน้า

1. 4 ฉบับ (1 ปี) = 16,000 บาท
2. 2 ฉบับ (ครึ่งปี) = 8,000 บาท
3. 1 ฉบับ = 4,000 บาท

ประเภท III หน้าในเล่ม (เนื้อใน)

1. 4 ฉบับ (1 ปี) = 5,000 บาท
2. 2 ฉบับ (ครึ่งปี) = 2,500 บาท
3. 1 ฉบับ = 1,300 บาท

ข้าพเจ้าขอโฆษณาประเภท (กี่ฉบับ).....อัตรา.....บาท

พร้อมนี้ได้แนบเงินสด/ตั๋วแลกเงิน/ธนาณัติ จำนวน.....บาท

ตัวอักษร (.....)

สถานที่ติดต่อ.....

.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....

ใบสั่งซื้อหนังสือ

สารบาญและดรรชนีรวมของวารสารห้องสมุดปีที่ 1-42, 2500-2541
(ดรรชนีรวมของวารสารห้องสมุด 42 ปี)

*** เป็นคู่มือช่วยค้นคว้าบทความวารสารวิชาการใน "วารสารห้องสมุด" ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ 42 ปี

*** รวบรวมรายชื่อบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารห้องสมุดตั้งแต่ปีแรกจนถึงปีที่ 42 (2541) จำนวน 2,151 บทความ (เรื่อง)

*** เนื้อหาประกอบด้วยดรรชนี 3 ประเภท คือ

1. ดรรชนีผู้แต่ง (author index)
2. ดรรชนีชื่อเรื่อง (title index)
3. ดรรชนีคำสำคัญ (keyword index)

และ 4. สารบาญรวม 42 ปี (พ.ศ. 2500-2541)

จัดทำโดย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

จำนวนหน้า 450 หน้า

ราคาจำหน่าย เล่มละ 350 บาท (รวมค่าส่งทางไปรษณีย์)

กำหนดออก ธันวาคม 2542 ***พิมพ์จำนวนจำกัด***

สั่งซื้อได้ที่.... นางวรรัตน์ ศรีน้ำเงิน
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
เลขที่ 1346 ถ.อาคารสงเคราะห์ 5
คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 734-8022-3 โทรสาร 734-8024

หนังสือใหม่

"สารสนเทศในบริบทสังคม"

โดย รศ.ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์

พิมพ์ครั้งที่ 2 กันยายน 2543 (จำนวนจำกัด)

โครงสร้างของหนังสือแบ่งออกเป็นบทต่างๆ รวม 8 บท

- สารสนเทศ : ให้แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศโดยทั่วไป นับแต่ ความหมาย บทบาท ความสำคัญ คุณสมบัติ ประเภทของสารสนเทศ การเพิ่มปริมาณสารสนเทศ และมลภาวะ
- สังคมสนเทศ : นำเสนอแนวคิดของสังคมสารสนเทศ เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดสังคมสารสนเทศ ตลอดจนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมสารสนเทศ อาทิ เทคโนโลยีสารสนเทศเศรษฐกิจ และกฎหมายสารสนเทศ
- ธุรกิจสารสนเทศ : ให้ภาพที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสารสนเทศในรูปต่างๆ เช่น ฐานข้อมูลซีดี-รอม ฐานข้อมูลออนไลน์ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์
- การถ่ายทอดสารสนเทศ : กระบวนการถ่ายทอดสารสนเทศ อันแสดงการผลิต การถ่ายทอด และการใช้สารสนเทศ แบบจำลองการถ่ายทอดสารสนเทศแบบต่างๆ ตัวกลางถ่ายทอดสารสนเทศ เทคโนโลยีเพื่อการถ่ายทอดสารสนเทศ และอุปสรรคที่เกิดขึ้น
- นโยบายสารสนเทศ : มีความสำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยนโยบายด้านต่างๆ อาทิ การจัดการและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานรัฐ การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายโทรคมนาคมและการกระจายภาพและเสียง การส่งเสริมและพัฒนาบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เสรีภาพสารสนเทศ ลิขสิทธิ์ ในส่วนของประเทศไทยมีนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติและพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540
- สถาบันสารสนเทศ : ให้รายละเอียดสถาบันที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ
- บทบาทและสถานภาพของผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ : กล่าวถึงโอกาสและความท้าทายสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงาน และแนวทางพัฒนาสถานภาพของผู้ปฏิบัติงาน
- วิชาชีพสารสนเทศ : ให้ภาพผู้ประกอบอาชีพสารสนเทศกลุ่มต่างๆ ปรัชญาวิชาชีพ จริยธรรม ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศควรยึดถือ

***** สั่งซื้อและสอบถามรายละเอียดได้ที่ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ *****

โทร : 734-8022 ถึง 3 โทรสาร 734-8024

คลินิกหนังสือ

328/32 เคหะร่มเกล้า ลาดกระบัง กรุงเทพฯ

โทร. 01-425-6484, 543-9815 กด 1 Page 1500 เรียก 175109

e-mail saisumpanb@hotmail.com

ใบเสนอราคา

ซ่อมหนังสือ	80	บาท/เล่ม
เข้าเล่มวารสาร	130	บาท/เล่ม
*หนา 3 นิ้วขึ้น	200	บาท/เล่ม
*หน้ากว้างพิเศษ	200	บาท/เล่ม
*เย็บกี่	200	บาท/เล่ม
เข้าเล่มวิทยานิพนธ์	130	บาท/เล่ม
*จำนวนมาก	100	บาท/ 10 เล่ม

(เฉพาะชื่อเรื่องเดียวกัน)

บริการรับ - ส่งหนังสือ

กำหนดเสร็จภายในหนึ่งเดือน

รับประกันคุณภาพ

ราคาสามารถต่อรองกันได้ ตามปริมาณงาน

ผู้ที่สนใจติดต่อ

สายสัมพันธ์ บุตรศรี

โทร. 01-425-6484

โทร. 543-9815 กด 1

เพจ 1500 เรียก 175109

สำหรับห้องสมุด

เรามีบริการเย็บและเข้าปก

หนังสือใหม่

ให้ใช้ได้คงทนและยาวนาน

ในราคาย่อมเยา

(ราคาเล่มละ 40 บาท)

บริการซ่อมหนังสือ เข้าเล่มวารสาร วิทยานิพนธ์

งบประมาณห้องสมุดขาดแคลน

หาแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากไหนดี ?

ข่าวดี

สำหรับผู้บริหารห้องสมุด นักวิจัย และผู้สนใจที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทุกท่าน จากวงการบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ขณะนี้สำนักงานบริหารโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารประจำเอเชีย : The Programme Management Office (PMO) for the Asia IT & C Programme สหภาพยุโรปได้ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลไทยจัดสรรเงินจำนวน EUR 19 million เงินไทยประมาณ 800 ล้านบาท รวม 100 โครงการ กำหนดระยะเวลามากกว่า 5 ปี เพื่ออุดหนุนงานโครงการในกิจกรรม 8 สาขา ดังนี้

- สังคมสารสนเทศ (Society)
- พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)
- การศึกษา (Education)
- การคมนาคม (Transport)
- การสาธารณสุข (Health)
- เกษตรกรรม (Agriculture)
- การท่องเที่ยว (Tourism)
- การอุตสาหกรรม (Manufacturing)

ผู้ที่สนใจสามารถติดต่อผู้ประสานงานในไทยได้ที่ Kun Sarunya Eiamsa-ard 12th Floor Software Park Building 99/27 Moo 4 Chaengwattana Road Pakkred-Nonthburi 11120 / e-mail : kae@asia-itc.org และเยี่ยมชมหารายละเอียดในการขอทุนได้จาก http://www.asia-itc.org

รายงานโดย เบญจภัทร จาตุรนต์รัศมี
ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ
กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กรมวิทยาศาสตร์บริการ
28 พฤศจิกายน 2543

พิมพ์ที่
หจก. พี.เอ็น. การพิมพ์
150-152 ถนนริมคลองประปา
บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
โทร. 587-6453-4 โทรสาร 587-8071

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 734-8022-3 โทรสาร 734-8024

ให้บริการ
- ให้คำปรึกษาในการจัดตั้งห้องสมุด
- ออกแบบแปลนห้องสมุด
- จัดหาวัสดุ/อุปกรณ์ห้องสมุด
- จัดหาครุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับห้องสมุด
- จัดทำบัตรรายการ ครบชุด
- รับปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานห้องสมุด
- เป็นศูนย์กลางการรับและบริจาคหนังสือ

จำหน่าย ครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ ทุกประเภทในห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน พร้อมด้วยคุณภาพดีเยี่ยม ในราคายุติธรรม เงินสดลดเปอร์เซ็นต์

สมาชิกสมาคม โปรดรีบสมัครเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันนี้ และท่านจะได้รับวารสารห้องสมุด ข่าวสมาคม และข่าวสารต่าง ๆ จากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

สนใจใช้บริการ โปรดติดต่อโดยตรง
ตามที่อยู่และโทรศัพท์ข้างบน